

Školský vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ

Názov vzdelávacieho programu: **Škola pre život a pre všetkých**

Stupeň vzdelania: **ISCED 2**

Dĺžka štúdia: **štyri roky**

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma: **denná**

Druh školy: **štátna**

Predkladateľ

Názov školy: **Základná škola, Bukovecká 17, Košice**

Adresa: **Bukovecká 17, 040 12 Košice**

IČO: **31263151**

Riaditeľka školy: **PaedDr. Zuzana Takáčová Petrilová**

Ďalšie kontakty: <http://zsbukke.edupage.org>

zsbukke@centrum.sk

055/7295 478

Zriaďovateľ

Názov: **Mesto Košice**

Adresa: **Tr. SNP 48/A, 040 11 Košice**

Kontakty: skolstvo@kosice.sk

055/6419 217

PaedDr. Zuzana Takáčová Petrilová
riaditeľka školy

ÚVOD

Sme plnoorganizovanou základnou školou s priemernou naplnenosťou 22 žiakov na triedu. Priemerná naplnenosť tried je to, čo umožňuje efektívnejšiu výchovno-vzdelávaciu činnosť a individuálny prístup k jednotlivým žiakom. Škola sa nachádza na najkrajšom sídlisku Košíc v mestskej časti Košice - Nad jazerom v tesnej blízkosti samotného jazera. Vyučovacie hodiny prírodovedných predmetov sa preto realizujú priamo v tomto na ekosystémy bohatom a inšpiratívnom prostredí.

Prevažnú väčšinu žiakov školy tvoria žiaci z nášho školského obvodu, ktorý určuje VZN č.146/2014 o školských obvodoch na území mesta. Sme školou pre život a pre všetkých, preto sa venujeme všetkým žiakom, nevynechávame talentovaných žiakov, ktorí dosahujú pekné výsledky v rámci súťaží v regióne a máme skúsenosti aj s prácou so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú začleňovaní do bežných tried.

Pod vedením riaditeľky školy pracuje na škole pedagogický zbor vo vyváženom zložení (odbornom i vekovom), ktorý neustále zdokonaľuje svoje pedagogické majstrovstvo predovšetkým vďaka aktívnemu prístupu k profesijnému rozvoju. Pedagógovia sú združení v metodických orgánoch a v škole pracuje aj školský podporný tím v zložení školský psychológ, školský špeciálny pedagóg, výchovný poradca, kariérový poradca, odborný zamestnanec poradenského zariadenia. Tento tím pracuje nielen so žiakmi, ale aj s pedagogickými zamestnancami a rodičmi v rámci schémy trojstupňovej pomoci.

1. CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Pri vymedzení vlastných cieľov výchovy a vzdelávania sme vychádzali z cieľov výchovy a vzdelávania z konsolidovaného znenia ŠVP. Naším hlavným cieľom sú rozvítené kľúčové kompetencie žiakov na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná. Preto chceme:

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie;
- umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdať kompetencie vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov;
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania;
- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť);
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní;
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka;
- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

2. STUPEŇ VZDELANIA

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni. Nižšie stredné vzdelávanie vedie ku všeobecno-vzdelávacej kvalifikácii na úrovni 2 národného kvalifikačného rámca - SKKR 2.

Profil absolventa

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou; využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti; • pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka sa rozvíjajú v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

3. DĹŽKA ŠTÚDIA A FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Nižšie stredné vzdelávanie zabezpečuje rozvoj osobného potenciálu každého žiaka, jeho spôsobilostí, zručností a vedomostí potrebných v osobnom i občianskom živote a pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiakov v súlade s etickými hodnotami. Nižšie stredné vzdelávanie – druhý stupeň základnej školy je päťročný a realizuje sa v 5. – 9. ročníku.

Výchova a vzdelávanie sa na druhom stupni základnej školy organizuje dennou formou. Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- v celom rozsahu vzdelávania zabezpečovaného školou pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním, preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody;

- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;
- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo ktorí sú žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov; v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však 1 mesiac, z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy.

4. UČEBNÝ PLÁN

Vychádza zo štátneho Rámcového učebného plánu pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským. Voliteľné hodiny boli použité na rozšírenie a prehĺbenie obsahu u vyznačených predmetov a na zavedenie nových predmetov Regionálna výchova v 5.-6. ročníku, Cvičenia z matematiky v 9. ročníku, Cvičenia zo slovenského jazyka v 9.ročníku, Konverzácia v anglickom jazyku v 9.ročníku.

Delenie tried na skupiny sa realizuje v súlade s vyhláškou MŠVVaŠ SR č.223/2022 Z.z. o základnej škole. Okrem toho vo vyučovacom predmete fyzika sa delenie žiakov do skupín (s max. počtom 17 žiakov) realizuje každú vyučovaciu hodinu a vo všetkých ročníkoch, nakoľko sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností. Vo vyučovacom predmete chémia sa delenie do skupín (s max. počtom 17 žiakov) realizuje v 8. ročníku vzhľadom nadobúdanie praktických zručností a dodržanie požiadaviek bezpečnosti a ochrany práce.

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Ročník					Σ
		5.	6.	7.	8.	9.	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	5	4+1	5	5	24+1
	Prvý cudzí jazyk - anglický jazyk	3	3	3	3	3	15
	Druhý cudzí jazyk	0	0	0+2	0+2	0+2	0+6
	Konverzácia v anglickom jazyku	0	0	0	0	0+1	0+1
	Cvičenia zo slovenského jazyka a literatúry	0	0	0	0	0+1	0+1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	5	21+4
	Informatika	1	1	1	1	0	4
	Cvičenia z matematiky	0	0	0	0	0+1	0+1
Človek a príroda	Fyzika	0	2	1	2	1	6
	Chémia	0	0	2	2	1	5
	Biológia	2	1+1	2	1	1	7+1
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1	1	1	2	6
	Geografia	2	1+1	1	1	1	6+1
	Občianska náuka	0	1	1	1	1	4
	Regionálna výchova	0+1	0+1	0	0	0	0+2
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	1	1	1	1	1	5

Človek a svet práce	Technika	1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1	0	4
	Výtvarná výchova	1+1	1	1	1	1	5+1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10
Základ		24	25	26	27	25	127
Voliteľné (disponibilné) hodiny		3	4	4	3	5	19
Spolu		27	29	30	30	30	146

5. UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacie štandardy obsahujú súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú žiaci získať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania. Pri tvorbe učebných osnov bola dodržaná zásada vekuprimeranosti a zásada logickej nadväznosti obsahu vzdelávania. Obsahujú štruktúru učebných cieľov, výkonové požiadavky a vymedzený rámcový učebný obsah. Predstavujú dôležitý podklad na realizáciu osobného plánovania, tvorby špecifickej stratégie a taktiky na výučbu jednotlivých predmetov, pričom je nevyhnutná kognitívna pestrosť a vytváranie panorámy myšlienkových možností žiakov. Z hľadiska vymedzeného učebného obsahu je kľúčovým prvkom uvedenie si pojmov, vzťahov medzi nimi. Následne je žiaduce tieto pojmy a vzťahy medzi nimi spolu s funkčnými faktami názorne zobrazovať do pamäťových myšlienkových máp, ktoré sa potom stávajú základným prostriedkom efektívnejšieho upevňovania a systematizácie nadobudnutých kompetencií žiakov. Vzdelávací štandard akceptuje, že žiak nemá byť pasívnym aktérom výučby a konzumentom hotových poznatkov, ktoré si má len zapamätať a následne zreprodukovať, ale aj vytvárať ich v aktívnej činnosti.

Predmet	Disponibilné hodiny	Učebné osnovy
Slovenský jazyk a literatúra	zvýšená časová dotácia pre predmet v 7. ročníku	Učebné osnovy ŠVP https://www.minedu.sk/data/att/22082.pdf sú doplnené v prílohe 1
Cvičenia zo slovenského jazyka	nový predmet v 9. ročníku	Učebné osnovy uvedené v prílohe 1
Anglický jazyk	x	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP https://www.minedu.sk/data/att/22072.pdf
Druhý cudzí jazyk / Nemecký jazyk, Ruský jazyk	x	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP https://www.minedu.sk/data/att/22077.pdf https://www.minedu.sk/data/att/22068.pdf
Konverzácia v anglickom jazyku	nový predmet v 9. ročníku	Učebné osnovy uvedené v prílohe 1
Matematika	zvýšená časová dotácia pre predmet v 5. až 8. ročníku	Učebné osnovy ŠVP https://www.minedu.sk/data/att/22090.pdf sú doplnené v prílohe 1

Cvičenia z matematiky	nový predmet v 9. ročníku	Učebné osnovy uvedené v prílohe 1
Informatika	x	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP https://www.minedu.sk/data/att/22091.pdf
Fyzika	x	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP https://www.minedu.sk/data/att/22084.pdf
Chémia	x	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP https://www.minedu.sk/data/att/22083.pdf
Biológia	zvýšená časová dotácia pre predmet v 6. ročníku	Učebné osnovy ŠVP https://www.minedu.sk/data/att/22085.pdf x sú doplnené v prílohe 1
Dejepis	x	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP https://www.minedu.sk/data/files/11337_dejepis_nsv_s-doplňkom-pre-zs-s-jnm.pdf
Geografia	zvýšená časová dotácia pre predmet v 6. ročníku	Učebné osnovy ŠVP https://www.minedu.sk/data/att/22087.pdf sú doplnené v prílohe 1
Občianska náuka	x	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP https://www.minedu.sk/data/att/22086.pdf
Regionálna výchova	nový predmet v 5. a 6. ročníku	Učebné osnovy uvedené v prílohe 1
Etická/náboženská výchova	x	Učebné osnovy sú totožné s o vzdelávacím štandardom ŠVP https://www.minedu.sk/data/att/22059.pdf https://www.minedu.sk/data/att/22056.pdf
Technika	x	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP https://www.minedu.sk/data/att/22089.pdf
Hudobná výchova	x	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP https://www.minedu.sk/data/files/11338_hudobna-vychova_nsv_s-doplňkom-pre-zs-s-jnm.pdf
Výtvarná výchova	zvýšená časová dotácia pre predmet v 5. ročníku	Učebné osnovy ŠVP https://www.minedu.sk/data/att/22092.pdf sú doplnené v prílohe 1
Telesná a športová výchova	x	Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP https://www.minedu.sk/data/att/22094.pdf

MATEMATIKA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre matematiku. Hodinová dotácia je v každom ročníku posilnená o 1 hod týždenne. Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v:

- oblasti čítania s porozumením,
- riešenia aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie,
- spôsoboch reprezentácie matematického obsahu (tabuľky, mapy, grafy, diagramy, schémy),
- oblasti testovania výkonov.

Zmena kvality výkonu v jednotlivých ročníkoch je charakterizovaná týmito špecifickými výkonmi:

5.ročník

- Vyriešiť zložitejšie slovné úlohy v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy),
- postaviť zložitejšiu stavbu z kociek podľa návodu (náčrtu, nákresu, kódovania) a naopak,
- vypracovať návod alebo postup riešenia kontextovej úlohy.

6.ročník

- Vytvoríť a vyriešiť slovné úlohy s desatinnými číslami z bežného života,
- Vyriešiť zložitejšie slovné úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov,
- vypracovať stratégiu riešenia kontextovej kombinatorickej úlohy.

7.ročník

- Vyriešiť zložitejšie slovné úlohy z bežného života s využitím zlomkov,
- vyriešiť slovné úlohy (podnetové, kontextové) z oblasti bankovníctva a finančníctva,
- vymodelovať teleso zložené z kociek na základe nárysu, bokorysu a pôdorysu,
- vyriešiť úlohy z praxe s využitím priamej a nepriamej úmernosti pomocou jednoduchej alebo zloženej trojčlenky.

8.ročník

- Vyjadriť neznámu zo známych matematických, chemických a fyzikálnych vzorcov,
- zostaviť a vyriešiť slovné úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o:
 - celých číslach,
 - obsahu a obvode rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka,
 - obsahu a obvodu kruhu alebo dĺžku kružnice,
 - objemu a povrchu kocky, kvádra, hranola.

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre slovenský jazyk a literatúru. Hodinová dotácia je v **siedmom ročníku** posilnená o 1 hod týždenne.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu doplnením špecifických výkonov k rámcovým výkonom vo výkonovom štandarde:

7.ročník

Slovenský jazyk

Žiak na konci 7.ročníka vie / dokáže:

- vyhľadať slovné druhy a určiť ich kategórie,
- vyhľadať a vysvetliť cudzie slová,
- aktívne pracovať so základnými jazykovými príručkami,
- komunikovať samostatne a spisovne (verbálne a písomne),
- tvoriť nové slová a vhodne ich použiť vo vybranom slohovom útvare.

Literatúra

Žiak na konci 7.ročníka vie/dokáže:

- vyhľadať dielo podľa pravidiel v knižnici,
- spoznať poéziu vybraných súčasných slovenských autorov,
- charakterizovať postavu na základe vonkajších a vnútorných znakov.

BIOLÓGIA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre biológiu.

Hodinová dotácia je **v šiestom ročníku** posilnená o 1 hod týždenne. Zvýšená hodinová dotácia sa využije na:

- na doplnenie výkonov vzdelávacieho štandardu (rozširujúce témy),
- upevnenie a prehĺbenie vedomostí a zručností,
- realizovanie praktických aktivít, priamych pozorovaní, vychádzok do prírody,
- realizovanie žiackych projektov,
- rozvíjanie čítania s porozumením.

Doplnenie výkonov vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu:

Život s človekom a v ľudských sídlach

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uviesť význam kríženia rastlín a živočíchov pre človeka, ▪ uviesť podmienky výskytu plesní v domácnosti, ▪ pomenovať podľa ukážky zástupcu cibulovej, hlúbovej a koreňovej zeleniny a strukovín, ▪ vysvetliť potrebu hnojenia pôdy v záhrade pri dlhoročnom pestovaní plodín, ▪ rozdeliť plody ovocných rastlín na malvice, kôstkovice, bobule, ▪ poznať a pomenovať dva ovocné stromy a dve rastliny s drobným dužinatým ovocím, ▪ pomenovať samca, samicu, mláďa chovateľsky významných vtákov a cicavcov, ▪ zdôvodniť škodlivosť a príčiny premnoženia nežiaducich 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Malvica, kôstkovica, bobuľa, ▪ rastliny liečivé, chránené, jedovaté a okrasné, ▪ živočíchov chránené, ▪ slovenské a latinské rodové a druhové názvy.

<p>živočíchov v domácnostiach, pre človeka a v okolí ľudských obydí,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zhotoviť herbár 10 divo rastúcich rastlín so slovenským a latinským rodovým a druhovým pomenovaním, ▪ uviesť zásady ochrany pred vonkajšími a vnútornými parazitmi. 	
---	--

Živé organizmy a ich stavba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlíšiť rastlinnú a živočíšnu bunku podľa stavby, ▪ určiť na ukážke zhodné a rozdielne znaky rastlinnej a živočíšnej bunky, ▪ opísať typ koreňa, stonky, listu, kvetu, plodu danej rastliny s využitím tabuľky, ▪ opísať pomocou obrázka opelenie a oplodnenie kvetu, ▪ poznať dva spôsoby nepohlavného rozmnožovania rastlín, ▪ poznať odlišnosti vnútornej stavby tela jednotlivých skupín bezstavovcov. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rast a vývin semena, ▪ rozmnožovanie rastlín (pohlavné a nepohlavné).

Námety praktických aktivít:

- Pozorovanie rastlinných a živočíšnych buniek mikroskopom (napr. bunky pokožky dužinatej šupiny cibule, plesne, kvasinky).
- Pozorovanie a rozlišovanie vyživovacích a rozmnožovacích orgánov kvitnúcej rastliny voľným okom.
- Pozorovanie vnútornej stavby koreňa, stonky dreviny a byliny, kvetu.
- Pozorovanie stavby tela črievičky, vonkajšej stavby tela hmyzu, ústnych ústrojov, končatín a krídel hmyzu.

Námety na samostatné krátkodobé a dlhodobé pozorovania žiakov:

- Vypestovať podľa návodu pleseň a pozorovať stavbu jej tela.
- Naklíčiť podľa návodu semeno a pozorovať jeho stavbu.
- Ako vplýva smer svetla na rast stonky? Potrebujú semená na klíčenie vzduch (vodu, teplo)? Prečo sa v sfarbenej vode zafarbili biele kvety?

Námety na tvorbu žiackych projektov:

- Zeleň v okolí bydliska (školy, obce, mesta, sídliska).
- Pestovanie a ochrana zelene v triede (škole, v domácnosti).
- Dreviny v parku (záhrade, okolí školy).
- Môj pes (mačka, chrček, morča, kanárik).
- Vtáky v okolí bydliska (školy, parku, sídliska).
- Starostlivosť o vtáky v zime (v okolí školy alebo bydliska, v parku, záhrade).

GEOGRAFIA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre geografiu.

Hodinová dotácia je **v šiestom ročníku** posilnená o 1 hod týždenne.

Zvýšená hodinová dotácia **v 6. ročníku** sa využije na:

- projektové vyučovanie zamerané na začlenenie prierezových tém,
- čítanie s porozumením,
- doplnenie výkonov vzdelávacieho štandardu v súvislosti s témami projektového vyučovania.

Cestujeme po Zemi (projektové vyučovanie)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ využívať nástroje IKT pri získavaní geografických zručností orientácie na mape,▪ aplikovať IKT zručnosti v práci s programom,▪ porozumieť príčinám a dôsledkom zámorských objavov, uvedomiť si ich historickú prepojenosť,▪ reflektovať na rôzne mýty o Afrike, poznať fakty,▪ sprostredkovať hodnoty zaniknutej civilizácie,▪ poznať príčiny chudoby v rozvojových krajinách, poukázať na problémy chudobných oblastí,▪ načrtnúť cestu kávy od farmára k spotrebiteľovi,▪ zhodnotiť potrebu ochrany ohrozených druhov,▪ uvedomiť si rozdiel medzi migrantom a utečencom,▪ diskutovať o uplatňovaní ľudských práv v krajine,▪ uvedomiť si závažnosť následkov vojen (míny),▪ zaujať stanovisko k otázke detskej práce,▪ hľadať v mozaike histórie, zaujímavostí a príbehov,▪ prostredníctvom hry spoznať prepojenosť bežných vecí s inými krajinami a kultúrami, spolupracovať a komunikovať prostredníctvom hry.	<ul style="list-style-type: none">▪ Google Earth , Editor máp,▪ objavitelia sveta (D. Livingstone, Marco Polo, F. Magalhaes),▪ mýty a fakty,▪ chudoba a rozvoj (www.integra.sk, www.malaika.sk),▪ národné parky (Keňa, Tanzánia, Uganda),▪ ľudia v pohybe (migrácia)

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom iŠVP pre výtvarnú výchovu.

Hodinová dotácia je v piatom ročníku posilnená o 1 hod týždenne.

Doplnenie výkonov vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu:

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka vie / dokáže: <ul style="list-style-type: none">▪ spoznávať vybrané reprodukcie diel vybraných slovenských maliarov,▪ charakterizovať farby teplé - studené, prvky v kompozícii ...	<ul style="list-style-type: none">▪ Ľudovít Fulla – Jánošík na koni▪ Martin Benka – Dve ženy

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka vie / dokáže: <ul style="list-style-type: none">▪ rozpoznávať podoby perspektívneho videnia,▪ vidieť predmet v priestore.	<ul style="list-style-type: none">▪ jednoduchá perspektíva koľajníc, zbiehanie

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka vie / dokáže: <ul style="list-style-type: none">▪ pracovať a orientovať sa v Dejinách umenia	<ul style="list-style-type: none">▪ Dejiny umenia – José Pijoan

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka vie / dokáže: <ul style="list-style-type: none">▪ využiť rôzne druhy materiálov pri tvorbe fantastickej kompozície	<ul style="list-style-type: none">▪ obrazy ročných období

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka vie / dokáže: <ul style="list-style-type: none">▪ prezentovať Košickú modernu	<ul style="list-style-type: none">▪ Anton Jasusch – Pútnici▪ Július Jakoby – Zimné Košice

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka vie / dokáže: <ul style="list-style-type: none">▪ vytvárať trojrozmerné modely a makety	<ul style="list-style-type: none">▪ zariadenie vlastného priestoru – detská izba

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 5. ročníka vie / dokáže:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Viktor Kubal ▪ Walt Disney
<ul style="list-style-type: none"> ▪ spoznať filmových animátorov 	

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka vie / dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ▪ spoznať tvorbu Štefana Leonarda Kostelničáka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ regionálna ornamentálna tvorba

REGIONÁLNA VÝCHOVA

Charakteristika učebného predmetu

Regionálna výchova je interdisciplinárnym predmetom rozvíjajúcim prierezovú tému multikultúrna výchova. Používa prvky už existujúcich povinných predmetov (dejepis, geografia, biológia, výtvarná a hudobná výchova, občianska náuka, technika) a veku primeraným spôsobom žiakov zoznamuje s reáliami ich regiónu. V piatom a šiestom ročníku je dotovaný 1 hodinou týždenne z počtu disponibilných hodín v danom ročníku. Výkonový štandard je stanovený pre výstup na konci 6. ročníka.

Základom našej kultúrnej identity, ako aj zdrojom historického vedomia, patriotizmu a vzdelanosti, poznávania kultúrnej rozmanitosti, je tradičná ľudová kultúra – kultúra, ktorú vytvorili, ktorou žili a dodnes žijú najširšie vrstvy obyvateľstva. Ide o využitie danosti regiónu, návšteva ľudového majstra, dielne, výstavy, skanzenu – spoznávanie tradičných ľudových remesiel, ľudovomeleckých výrobkov regiónu, tradičné jedlá, spoznávanie staveľských pamiatok v regióne a ich využitie vo výtvarnom zobrazovaní v ľudovej hudobnej kultúre (piesne, zvyky regiónu), tanci, v ľudových krojoch, poznávanie prísloví, porekadiel, pranostiek, bájok, rozprávok i povestí.

Ciele učebného predmetu:

- vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staveľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov,
- rozvíjať toleranciu voči iným kultúram.

Prehľad tematických celkov a ich obsahu:

1. História regiónu

- historické a kultúrne pamiatky: kostol, kaštieľ, zámok, hrad,
- knižnice, regionálne múzeá, galérie, pamätné tabule
- významné osobnosti histórie i súčasnosti

2. Prírodné bohatstvo regiónu

- druhové zastúpenie v regióne (aké druhy rastlín a živočíchov sa v regióne vyskytujú),
- chránené územia v regióne, čo je predmetom ochrany,
- výskyt chránených rastlín a živočíchov na území regiónu, ich význam a ochrana,
- ochrana neživej prírody – výskyt minerálov, skamenelín, jaskýň na území regiónu, ich história,
- geografické zvláštnosti regiónu
- poznať regionálne prírodovedné múzeá,
- poznať náučné chodníky v regióne, ich zameranie, prípadne navrhnúť školský náučný chodník,
- ochrannárske aktivity premietnuť do tvorby projektov na posilnenie zodpovednosti za vlastný región.

3. Vstup histórie do života žiaka

- história vlastnej rodiny, tvorba rodinného rodokmeňu,
- tradičné jedlá,
- stretnutie s pamätníkmi,
- spojenie výkladu erbu s historickou povestou či románom,
- aplikovanie historických erbov na tvorbu erbov v súčasnosti – rodinný, mestský, školský, triedny ...,

4. Krása ľudového umenia

- poznávať hodnoty ľudových tradícií a ich význam pre dnešný život: zvykoslovia, tradičné sviatky,
- umelecké produkty, tradičné ľudovomelecké remeslá regiónu,
- tradičné produkty a zamestnania v regióne,
- miestne a regionálne jazyky,
- oboznámenie sa s regionálnym ľudovým tanečným a speváckym prejavom,

5. Kultúrna inakosť v regióne

- oboznámenie sa s kultúrou v regióne žijúcej národnostnej menšiny,
- okrem slovenských reálií spoznať aj zvyky, obyčaje a tradíciu národov, ktorých príslušníci sú našimi spolužiakmi,
- hľadať prepojenie slovenskej kultúry s kultúrami európskych národov.

Vzdelávací štandard v 5. a 6.ročníku:

História regiónu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci šiesteho ročníka vie / dokáže: <ul style="list-style-type: none">▫ popísať život v regióne od stredoveku,▫ vnímať historické udalosti cez príbehy,▫ charakterizovať významné historické udalosti spojené s mestom,▫ rozpoznať historické a kultúrne pamiatky mesta a regiónu,▫ rozpoznať pamiatky zo svetového kultúrneho	<ul style="list-style-type: none">▫ Historické a kultúrne pamiatky mesta (kostoly, múzeá, galérie, knižnice, pamätné tabule),▫ kaštiele, hrady, zámky regiónu (Hradová, Krásna Hôrka, Betliar, Spišský hrad, Slanský hrad, Turniansky hrad),▫ významné osobnosti histórie a kultúry

<p>a prírodného dedičstva UNESCO,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ vymenovať knižnice, regionálne múzeá, galérie v meste, ▫ vymenovať tri významné osobnosti z rôznych oblastí kultúry a histórie spojených so životom mesta, ▫ nájsť tri pamätné tabule venované významným udalostiam a osobnostiam v meste, ▫ vymenovať národnostné menšiny žijúce na území mesta a ich tradície, ▫ charakterizovať prínos projektu „Košice európske hlavné mesto kultúry 2013“. 	<p>regiónu i Slovenska,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ najstaršie Košice, Košice v novoveku a na prahu modernej doby, Košice v 21. storočí, ▫ Košice – európske hlavné mesto kultúry 2013.
---	--

Prírodné bohatstvo regiónu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci šiesteho ročníka vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ popísať flóru a faunu regiónu, ▫ získať informácie o druhovom zastúpení a zmapovať ich výskyt v regióne, ▫ lokalizovať chránené územia v regióne, určiť typ a čo je predmetom ochrany, ▫ lokalizovať jaskyne na území regiónu, ▫ zmapovať náučné chodníky v regióne a ich zameranie, ▫ zmapovať regionálne prírodovedné múzeá, ▫ vymenovať tri geografické a prírodné monumenty regiónu i Slovenska, ▫ navrhnúť a zrealizovať ochranársku aktivitu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Chránené územia regiónu i Slovenska (Zádielska tiesňava, Jasovské dubiny, Slovenský raj, Vysoké a Nízke Tatry,) ▫ chránené rastliny regiónu (poniklec slovenský, hlaváčik jarný, stromy v mestskom parku, ...) ▫ chránené živočíchy regiónu, ▫ prírodovedné múzeá regiónu, ▫ náučné chodníky regiónu, ▫ ochranárske aktivity (Deň Zeme 22.04., 05.06. Svetový deň životného prostredia, Deň vody 22.03, Deň vtákov 01.04., ...).

Vstup histórie do života žiaka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci šiesteho ročníka vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ využiť historické erby na tvorbu erbov v súčasnosti (mestský, školský, triedny) ▫ poznať históriu vlastnej rodiny, ▫ vytvoriť rodinný rodokmeň. 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Príbehy, rozprávky, legendy spojené s históriou mesta, ▫ erb mesta, logo školy, triedy, ▫ rodokmeň.

Kráša ľudového umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci šiesteho ročníka vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ poznať ľudové tradície (zvykoslovia, tradičné sviatky, ▫ popísať ľudovo-umeleckú výrobu vo svojom regióne (ľudový tanečný a spevácky prejav), ▫ vyzdobiť predmety regionálnymi ľudovými prvkami (tvorba handrovej bábiky, bábky zo šúpolia, tkanie, maľovanie kraslíc, tanierov, práca s drôtom, ...) ▫ rozpoznať (príp. pripraviť) jednoduché tradičné jedlá z regiónu i z rodiny, ▫ zmapovať skanzeny regiónu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Tradičná hmotná kultúra (ľudové stavitelstvo, tradičné remeselné výrobky a remeslá, strava, odevy – kroje, výtvarné umenie), ▫ tradičná nehmotná kultúra – ústne tradície a prejavy vrátane jazyka (ľudová slovesnosť, nárečia), ▫ interpretačné umenie (ľudové hudba, piesne, tance, hry), ▫ spoločenské praktiky, zvyky, rituály a slávnostné udalosti, tradície spojené s náboženskými sviatkami (vianočné, veľkonočné), zvyky a obyčaje súvisiace s prírodou a vesmírom, folklórne tradície.

Kultúrna inakosť v regióne

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci šiesteho ročníka vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ spoznať kultúru národnostnej menšiny žijúcej v regióne, ▫ popísať zvyky, obyčaje a tradíciu iných národov a národností žijúcich v regióne, ▫ nájsť prepojenie so slovenskou kultúrou. 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Národnostné menšiny regiónu, ▫ zvyky a tradície národnostných menšín, ▫ ľudová kultúra iných národov.

CVIČENIA Z MATEMATIKY

Charakteristika učebného predmetu

Predmet Cvičenia z matematiky, zaradený do UP 9.ročníka, je prioritne zameraný na upevňovanie základov matematickej gramotnosti, na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov). Buduje vzťah medzi matematikou a realitou. Podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať moderné digitálne technológie na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií.

Ciele predmetu:

- získať a rozvíjať schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote,
- rozvíjať logické a kritické myslenie,

- argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému,
- čítať s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- systemizovať osvojené poznatky a postupy,
- využívať osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh,
- matematizovať reálnu situáciu,
- rozvíjať zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa.

Prehľad tematických celkov:

1. Čísla, premenná, početné výkony s číslami
2. Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy
3. Geometria a meranie
4. Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika
5. Logika, dôvodenie, dôkazy

Vzdelávací štandard

1. Čísla, premenná, početné výkony s číslami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Používať čísla (prirodzené, desatinné, celé, zlomky) pri opise reálnej situácie, ▪ zaokrúhľovať, porovnávať, usporiadať čísla, ▪ znázorniť čísla na číselnej osi, ▪ riešiť príklady s viacerými početnými výkonmi a zátvorkami, ▪ vypočítať aritmetický priemer, ▪ využiť znaky deliteľnosti v riešení úloh, ▪ určiť spoločných deliteľov a spoločný násobok, ▪ rozlišovať pojmy základ, percento a percentová časť, ▪ rozlišovať pojmy úrok, vklad, úroková miera, ▪ riešiť úlohy s využitím trojčlenky, ▪ rozlíšiť číselné výrazy a výrazy s premennou, ▪ zapísať výrazy, ▪ určiť hodnotu výrazu s premennou, ▪ početné výkony s výrazmi s premennou, ▪ riešiť jednoduché rovnice s jednou neznámou, ▪ riešiť rovnice s neznámou v menovateli, ▪ riešiť slovné úlohy vedúce k lineárnej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prirodzené čísla ▪ desatinné čísla ▪ celé čísla (kladné a záporné čísla) ▪ zlomky ▪ početné výkony (ich poradie) ▪ percentá, úroky ▪ trojčlenka ▪ lineárne rovnice, nerovnice ▪ vyjadrenie neznámej zo vzorca ▪ slovné úlohy

rovnici.	
----------	--

2. Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Určiť druhú a tretiu mocninu a odmocninu, ▪ riešiť úlohy s početovými výkonmi s mocninami, ▪ vypočítať mocninu súčinu a podielu, umocňovanie mocnín, ▪ zapísať čísla v tvare $a \cdot 10^n$, ▪ aplikovať druhú mocninu a odmocninu v Pytagorovej vete, ▪ zobrazíť bod v pravouhlej sústave súradníc, ▪ rozdeliť v danom pomere, ▪ zmeniť v danom pomere, ▪ rozlíšiť priamu a nepriamu úmernosť, ▪ určiť funkčnú závislosť medzi veličinami, ▪ čítať z grafov, ▪ vytvoriť graf, ▪ riešiť úlohy z bežného života s využitím čítania z grafu alebo tabuľky. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mocniny, odmocniny ▪ Pytagorova veta ▪ pomer, mierka ▪ priama a nepriama úmernosť ▪ tabuľky ▪ diagramy

3. Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Popísať vlastnosti trojuholníkov, ▪ vypočítať veľkosti vnútorných a vonkajších uhlov, ▪ vedieť zostrojiť ťažnice, výšky, stredné priečky, ▪ vypočítať obvod a obsah trojuholníka, ▪ vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ▪ zostrojiť obraz v stredovej a osovej súmernosti, ▪ popísať vlastnosti jednotlivých štvoruholníkov, ▪ vypočítať obvod a obsah štvoruholníkov, ▪ rozlíšiť základné prvky v kružnici (stred, polomer, priemer, tetiva), ▪ vypočítať dĺžku kružnice, kružnicového oblúka, obvod kruhu, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ trojuholníky (rozdelenie podľa vnútorných uhlov, strán, obvod, obsah) ▪ uhly ▪ súmernosti v rovine (stredová a osová) ▪ obvody a obsahy štvoruholníkov ▪ jednotky dĺžky a obsahu ▪ obvod a obsah kruhu ▪ objem a povrch telesa (kolmé hranoly, valec, kužeľ, guľa) ▪ jednotky objemu

<ul style="list-style-type: none"> ▪ vypočítať obsah kruhu, kruhového výseku, ▪ aplikovať výpočty obvodu a obsahu pri riešení slovných úloh z bežného života, ▪ popísať vlastnosti vybraného telesa, ▪ vypočítať objem a povrch vybraného telesa, ▪ aplikovať výpočty objemu a povrchu v úlohách z bežného života. 	
---	--

4. Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prečítať údaje z tabuľky, grafu, diagramu, ▪ znázorniť údaje jednoduchým diagramom, ▪ zistiť počet vypisovaním možností i výpočtom, ▪ usporiadať prvky podľa predpisu, ▪ zvoliť optimálny spôsob zápisu tabuľkou a diagramom, ▪ posúdiť a rozlíšiť možné, nemožné a isté javy, ▪ rozhodnúť o pravdepodobnosti jednoduchej udalosti. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ údaje, usporiadanie, triedenie, jednoduchý diagram ▪ počet možností ▪ grafické znázornenie údajov ▪ vypisovanie možností viacerými spôsobmi ▪ početnosť, relatívna početnosť ▪ možné, nemožné a isté udalosti ▪ tabuľka ▪ stĺpcový a kruhový diagram ▪ interpretácia údajov

5. Logika, dôvodenie, dôkazy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozhodnúť sa, či ide o výrok, ▪ určiť pravdivostnú hodnotu jednoduchého výroku, ▪ riešiť hlavolam, ▪ riešiť algebrogram. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ výroky, výroková logika ▪ hlavolamy (číselné, logické, s chytákmi, geometrické, zápalkové, ...) ▪ algebrogramy

CVIČENIA ZO SLOVENSKEHO JAZYKA

Charakteristika učebného predmetu

Predmet Cvičenia zo slovenského jazyka, zaradený do UP 9.ročníka, je prioritne zameraný na upevňovanie základov čitateľskej gramotnosti (vyhľadávanie informácií v texte, argumentácia, dokazovanie pravdivosti výrokov), kognitívnych kompetencií (získavanie vedomostí, riešenie problémov) a komunikačných kompetencií (tvorenie, prijímanie, spracovanie a sprostredkovanie informácií). Aplikuje všeobecné poznatky v praktickej každodennej komunikácii. Podieľa na

rozvíjání schopností žiakov používať moderné digitálne technológie na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií.

Ciele predmetu:

- získať a rozvíjať schopnosť používať slovenský jazyk vo svojom budúcom živote,
- rozvíjať logické a kritické myslenie,
- argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému,
- čítať s porozumením primerané súvislé texty vo forme poézie, prózy i dramatisovaného textu, s tabuľkami, grafmi a inými podobnými znázorneniami,
- systemizovať osvojené poznatky a postupy,
- využívať osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh,
- rozvíjať zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa.

Prehľad tematických celkov:

1. Hláskoslovie, spodobovanie, prozodické vlastnosti reči
2. Lexikológia
3. Morfológia
4. Syntax
5. Štylistika
6. Literatúra

Vzdelávací štandard

1. Hláskoslovie, spodobovanie, pravopis, prozodické vlastnosti reči

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozdeliť hlásky na samohlásky, spoluhlásky, dvojhásky, rozdeliť spoluhlásky na mäkké, tvrdé a obojaké, ▪ poznať pravopis vybraných slov a pravopis cudzích slov ▪ ovládať pravopis názvov geografických útvarov, mien, označení atď., ▪ správne používať interpunkciu v slovenskej vete ▪ používať pravidlo o rytmickej krátení pri skloňovaní, rozlišovať jeho dodržiavanie, ako i výnimky z neho ▪ rozdeliť hlásky podľa znelosti na znelé párové, neznelé párové a nepárové znelé (zvučné), dodržiavať v reči pravidlá spodobovania a správnu výslovnosť, ▪ využiť v reči prozodické vlastnosti podľa pravidiel slovenskej ortoepie, ▪ používať správny prízvuk, vyvarovať sa nespisovnému prízvuku spôsobeného vplyvom nárečia, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozdelenie hlások – spoluhlásky, samohlásky • spoluhlásky – znelé/neznelé/zvučné, mäkké/tvrde/obojaké • vybrané slová • spodobovanie • písanie veľkých a malých začiatkových písmen • interpunkcia • pravidlo o rytmickej krátení • prozodické vlastnosti reči – prestávka, melódia, sila hlasu, dôraz, prízvuk...

<ul style="list-style-type: none"> ▪ riešiť testové úlohy zamerané na výber odpovede správneho pravopisu, určenia melódie vety 	
---	--

2. Lexikológia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ▪ aktívne budovať individuálnu slovnú zásobu, ▪ vytvárať synonymické dvojice a synonymický rad, nájsť synonymá v texte ▪ vytvoriť antonymické dvojice ▪ vysvetliť rôzne významy slov, používať slová v správnom význame v rôznych kontextoch, ▪ poznať slovníky, využívať pravopisné príručky, vedieť vyhľadať podľa hesla, ▪ analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte ▪ vybrať vhodný jazykový slovník a overiť v ňom význam lexikálnych jednotiek. ▪ posúdiť príslušnosť slov k rôznym jazykovým štýlom, priradiť jazykové prostriedky k rôznym jazykovým situáciám ▪ vytvárať nové slová podľa pravidiel odvodzovania, skladania, spájania a skracovania ▪ ovládať pravopis slov cudzieho pôvodu, ich význam a vhodné použitie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ slovná zásoba ▪ synonymá ▪ antonymá ▪ jednovýznamové a viacvýznamové slová ▪ slovníky ▪ spisovné a nespisovné slová, slangové slová, nárečie ▪ neutrálne a citovo zafarbené slová ▪ zastarané a nové slová ▪ skratky, skracovanie slov ▪ tvorenie slov – odvodzovanie, spájanie ▪ preberanie slov, cudzie a domáce slová ▪ jednoslovné a viacslovné pomenovania ▪ nepriame pomenovania ▪ ustálené slovné spojenia - frazeologizmy

3. Morfológia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ▪ určiť podstatné mená, prídavné mená, zámená, číslovky v rozsahu obsahového štandardu a svoje tvrdenie zdôvodniť ▪ určiť gramatické kategórie a vzory podstatných a prídavných mien ▪ vyhľadať v texte slovesá v ich plnom tvare, určiť slovesá v rozsahu obsahového štandardu a svoje tvrdenie zdôvodniť ▪ nájsť v texte neohybné slovné druhy, určiť ich v rozsahu obsahového štandardu a svoje tvrdenie zdôvodniť ▪ vysvetliť štylistickú funkciu zámen a častíc v texte. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ slovné druhy ▪ gramatické kategórie: rod, číslo, pád; osoba, číslo, čas, spôsob, vid ▪ podstatné mená – konkrétne/abstraktné, všeobecné/vlastné, pomnožné ▪ vzory podstatných a prídavných mien ▪ prídavné mená – akostné, vzťahové, privlastňovacie (individuálne, druhové); stupňovanie ▪ zámená: osobné, zvrätané, opytovacie, ukazovacie ▪ číslovky: základné, radové, násobné ▪ slovesá: stavové/činnostné; plnovýznamové/neplnovýznamové (modálne); slovesný tvar ▪ príslovky: času, miesta, spôsobu, príčiny ▪ neplnovýznamové SD: predložky, spojky, častice, citoslovčia

4. Syntax

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">v jednoduchých vetách správne používať hlavné a vedľajšie vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich funkciusamostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienkapri tvorbe jednoduchých súvetí správne používať hlavné vetné členy, určiť ich a zdôvodniť funkciuv texte uplatniť vsuvku, prístavok, oslovenie a použiť správnu interpunkciuporozumieť zmyslu textu na základe správneho určenia vetnočlenskej platnosti jednotlivých slov	<ul style="list-style-type: none">hlavné vetné členypodmetprísudokvedľajšie vetné členypredmetpríslovkové určenie: miesta, času, spôsobu, príčinyprívlastok: zhodný, nezhodnýprístavokvsuvkajednoduché súvetie

5. Štylistika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">vysvetliť význam daných pojmovvytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textuvytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupuvytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlupri tvorbe umeleckého a vecného textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozíciipri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrovna základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner	<ul style="list-style-type: none">jazykové štýly: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistickýslohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový

6. Literatúra

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">vysvetliť význam daných pojmovplynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosťanalyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky	<ul style="list-style-type: none">literárne druhy: lyrika, epika, drámaliterárna forma: poézia, prózaliterárne žánretrópy: personifikácia, zdobenina, prirovnanie, metafora, metonymia, symbol, básnická otázkafigúry: anafora, epifora, epizeuxa, epanastrofa,

<ul style="list-style-type: none"> ▪ určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru ▪ určiť v texte básnické trópy a figúry a vytvoriť vlastné príklady ▪ vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo ▪ vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi ▪ na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť 	<p>refrén</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rým, rytmus, veršové systémy ▪ vnútorná a vonkajšia kompozícia textu ▪ téma a hlavná myšlienka ▪ analýza textu
---	---

KONVERZÁCIA V ANGLICKOM JAZYKU

Charakteristika učebného predmetu

Predmet Konverzácia v anglickom jazyku, zaradený do UP 9. ročníka, je prioritne zameraný na rozvíjanie a upevnenie komunikačných kompetencií (tvorenie, prijímanie, spracovanie a sprostredkovanie informácií), posluchové schopností (porozumenie počutému textu, reprodukcia, dokazovanie pravdivosti informácií) a základov čitateľskej gramotnosti (vyhľadávanie informácií v texte, argumentácia, dokazovanie pravdivosti informácií). Aplikuje všeobecné poznatky a nadobudnutú slovnú zásobu v praktickej každodennej komunikácii. Podieľa sa na rozvíjaní schopností žiakov používať moderné digitálne technológie na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií.

Ciele predmetu:

- rozvíjať komunikačné schopnosti a aplikovať ich v praxi,
- rozvíjať logické a kritické myslenie,
- argumentovať, komunikovať a spolupracovať v dvojici pri tvorbe vlastného dialógu, pri riešení problémov,
- čítať s porozumením pridelený text, pracovať s textom, riešiť zadané úlohy vychádzajúce z textu,
- počúvať s porozumením rôzne ukážky v anglickom jazyku, reprodukovať počutý text a riešiť zadané úlohy vychádzajúce z počutého,
- poznávať pravidlá komunikácie v rôznych komunikačných situáciách, aplikovať nadobudnutú slovnú zásobu v praxi,
- poznávať kultúru anglofónnych krajín, oboznámiť sa v reáliami anglofónnych krajín.

Prehľad komunikačných tém:

1. Rodina a spoločnosť
2. Náš domov
3. Šport nám, my športu
4. Mládež a jej svet
5. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
6. Výživa a zdravie
7. Voľný čas a záľuby
8. Uprostred multikultúrnej spoločnosti

9. Vzdelávanie a práca
10. Odievanie a móda
11. Kultúra a umenie
12. Veda a technika v službách ľudstva
13. Slovensko
14. Krajiny, ktorých jazyk sa učím
15. Doplnkové čítanie – M. Twain: Dobrodružstvá Toma Sawyera (8 kapitol)

Vzdelávací štandard

Komunikačná téma	Výkonový štandard	Obsahový štandard
Rodina a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> ▫ vedieť poskytnúť osobné údaje, ▫ vedieť opísať členov rodiny, ▫ vedieť porozprávať o rodinných vzťahoch, ▫ vedieť opísať svoje predstavy o budúcej rodine, ▫ vedieť charakterizovať rodinu a spoločnosť 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Slovná zásoba z tematického okruhu Rodina ▫ Osobné údaje ▫ Rodina – vzťah v rodine
Náš domov	<ul style="list-style-type: none"> ▫ opísať miesto, kde bývam ▫ dokázať oceniť rôznorodosť obydli v iných kultúrach 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Slovná zásoba z tematického okruhu Domov a bývanie ▫ Môj dom/byt, opis, SZ ▫ Bývanie v meste a na vidieku
Šport nám, my športu	<ul style="list-style-type: none"> ▫ opísať šport podľa vlastného výberu ▫ zdôvodniť význam športu pre rozvoj osobnosti a zdravý životný štýl 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Slovná zásoba z tematického okruhu Šport – zimné a letné, individuálne a kolektívne ▫ Významné športové podujatia, disciplíny ▫ Šport, ktorý ma zaujíma
Mládež a jej svet	<ul style="list-style-type: none"> ▫ charakterizovať mladých ľudí ▫ opísať typické činnosti, záujmy, plány, ▫ definovať práva a povinnosti mladých v spoločnosti, ▫ porovnať možnosti svojich rodičov v ich veku a svoje možnosti, ▫ charakterizovať vzťahy medzi rovesníkmi 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Charakteristika mladých ▫ Vzťahy medzi rovesníkmi ▫ Generačné vzťahy ▫ Predstavy mládeže o svete ▫ Mladí a spoločnosť ▫ Negatívne javy v živote mladých
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	<ul style="list-style-type: none"> ▫ vedieť vymenovať časti tela a základné choroby, ▫ vedieť charakterizovať zdravý životný štýl, ▫ naviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou, ▫ vypočuť si a podať informácie, ▫ vnímať a prejavovať svoje 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Slovná zásoba z tematického okruhu Starostlivosť o zdravie ▫ Ľudské telo ▫ Časté ochorenia a civilizačné choroby, poranenia, telesný a duševný stav, ▫ U lekára, V lekárni ▫ Zdravý životný štýl (zdravý

	city.	spôsob života, hygiena)
Výživa a zdravie	<ul style="list-style-type: none"> ▫ porozprávať o svojich stravovacích návykoch a obľúbenom jedle, ▫ porovnať domácu kuchyňu a stravovanie sa v reštauráciách, jedálňach, ▫ charakterizovať slovenskú národnú kuchyňu, uviesť príklady národných jedál ▫ porozprávať o skúsenostiach s medzinárodnými kuchyňami, ▫ vymenovať zásady zdravého stravovania 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Stravovacie návyky ▫ Mäso a mäsové výrobky ▫ Zelenina a ovocie ▫ Nápoje ▫ Cestoviny a múčne výrobky ▫ Mliečne výrobky ▫ Stravovacie zariadenia ▫ Príprava jedál ▫ Kultúra stolovania
Voľný čas a záľuby	<ul style="list-style-type: none"> ▫ popísať rôzne možnosti trávenia voľného času, ▫ charakterizovať svoju mimoškolskú aktivitu, ▫ porozprávať o svojich záľubách a spôsoboch trávenia voľného času 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Možnosti trávenia voľného času ▫ Organizovaný voľný čas (mimoškolské aktivity, krúžky, brigády) ▫ Individuálne záľuby (umenie, kultúra, hudba, knihy, šport, domáce práce, príroda)
Uprostred multikultúrnej spoločnosti	<ul style="list-style-type: none"> ▫ popísať rodinné, cirkevné aj štátne sviatky, ▫ charakterizovať rozdiely medzi kultúrami 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Sviatky - zvyky, tradície ▫ Zvyky a tradície iných krajín ▫ Osobné skúsenosti a kontakty s inými kultúrami
Vzdelávanie a práca	<ul style="list-style-type: none"> ▫ opísať bežný život žiaka v škole, ▫ charakterizovať školský systém ▫ porovnať školské systémy na Slovensku a v zahraničí ▫ rozprávať o svojich plánoch a predstavách o budúcom povolání, 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Školský systém ▫ Vyučovanie, školské predmety, ▫ Celoživotné vzdelávanie ▫ Voľba povolania, motivácia, kritériá
Odievanie a móda	<ul style="list-style-type: none"> ▫ vyjadriť názor na vhodnosť/nehodnosť odevu a doplnkov na rôzne príležitosti ▫ porozprávať o kritériách výberu oblečenia (vek, vkus, nálada, možnosti), ▫ charakterizovať módné trendy, ▫ porozprávať o výhodách a nevýhodách sveta módy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Základné druhy oblečenia ▫ Odevné doplnky ▫ Výber oblečenia na rôzne príležitosti ▫ Druhy a vzory látok ▫ Móda a jej trendy
Kultúra a umenie	<ul style="list-style-type: none"> ▫ vedieť predstaviť jednotlivé druhy umenia a porovnať ich ▫ vyjadriť svoje preferencie a 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Druhy umenia ▫ Kultúra a jej formy ▫ Možnosti kultúry v meste a

	<ul style="list-style-type: none"> ▫ zdôvodniť svoj výber ▫ porovnať možnosť kultúry na vidieku a v meste ▫ predstaviť významných slovenských umelcov a ich diela ▫ vyjadriť svoje pocity a skúsenosti, očakávania 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ na vidieku ▫ Umenie –spoločnosť – kultúra ▫ Návšteva kultúrneho podujatia ▫ Hudobné, divadelné, folklórne festivaly
Veda a technika v službách ľudstva	<ul style="list-style-type: none"> ▫ charakterizovať rozmach vedy a techniky v posledných 2 storočiach, ▫ opísať vybraný vynález, ▫ uvedomiť si záporné stránky vedy a techniky 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Život kedy a dnes ▫ Pozoruhodné objavy a vynálezy ▫ Veda a technika v rôznych oblastiach života ▫ Veda a technika ako náhrada človeka
Slovensko	<ul style="list-style-type: none"> ▫ vedieť prezentovať Slovensko v zahraničí ▫ chápať potrebu tradícií a tradičných hodnôt 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Krajina a obyvatelia, geografické údaje ▫ Miesta, ktoré by som odporučil cudzincom ▫ Zvyky tradície, konvencie, ▫ História
Krajiny, ktorých jazyk a učím	<ul style="list-style-type: none"> ▫ charakterizovať Veľkú Britániu a USA, ich históriu a kultúru, ▫ opísať miesto, ktoré ich zaujíma 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Krajina a obyvatelia ▫ Miesto, ktoré by som rád navštívil ▫ Výnimočnosť, zvyky, tradície a konvencie
Doplnkové čítanie	<ul style="list-style-type: none"> ▫ čítať text s porozumením, ▫ riešiť zadané úlohy ▫ analyzovať text, diskutovať o prečítanom, vyjadriť názor 	<ul style="list-style-type: none"> ▫ M. Twain: Dobrodružstvá Toma Sawyera

6. VYUČOVACÍ JAZYK

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje v slovenskom jazyku.

7. HODNOTENIE ŽIAKOV

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov vychádzame z platných pokynov na hodnotenie a klasifikáciu (zákon 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní, Metodický pokyn 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy v znení príkazu ministra č.40/2021, Usmernenie k hodnoteniu žiakov z Ukrajiny zaradených v základnej škole a strednej škole). Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, čo zvládol, v čom sa zlepšil, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Dôležité je uplatňovať primeranú náročnosť a pedagogický takt a sústrediť sa na individuálny pokrok každého žiaka. Hodnotenie a klasifikácia prebieha priebežne počas celého klasifikačného obdobia a výsledná známka je stanovená na základe dostatočného množstva rôznych podkladov.

Formatívne hodnotenie:

- stručné, zrozumiteľné, verbálne alebo písomné,
- sledovanie pokroku v učení za určitý čas,
- hodnotenie a porovnanie výkonu s normou,
- hodnotenie a porovnanie výkonu s možnosťami žiaka samotného vzhľadom na jeho potenciál alebo predchádzajúci výkon,
- hodnotenie výkonu v prvom rade pozitívne, motivačne,
- informovanie žiaka o možnostiach a spôsobe zlepšenia sa,
- hodnotenie zahŕňa ústne odpovede, samostatné práce, skupinové práce, prípravu na vyučovanie, aktivitu, zapojenie do súťaží, originalitu v riešení úloh, tvorivosť a pod.

Sumatívne hodnotenie:

Klasifikuje sa vždy len prebrané a precvičené učivo. Všetky písomné práce, testy, diktáty a pod. sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatočný čas na prípravu. Písomné práce v rozsahu 20 minút a viac sa oznamujú s dostatočným predstihom, pričom na jeden deň je možné naplánovať len jednu takúto písomnú prácu. Písomné práce sú rozložené rovnomerne.

Za koordináciu písomných prác v triede je zodpovedný triedny učiteľ. Zákonný zástupca je o výsledkoch klasifikácie priebežne informovaný učiteľmi jednotlivých predmetov v ŠIS Edupage. Žiakov vedieme k sebahodnoteniu a sebakontrolu, tým prispievame k formovaniu spôsobilosti učiť sa učiť.

Pri klasifikácii písomných prác, ktorých dĺžka je viac ako 25 minút, sa postupuje vo všetkých predmetoch podľa stupnice:

Stupeň	Percentuálny rozsah
výborný	100% - 90%
chváľitebný	89% - 75%
dobrý	74% - 50%
dostatočný	49% - 30%
nedostatočný	pod 30%

V 5.-9. ročníku používame klasifikáciu vo všetkých predmetoch okrem predmetov etická výchova a náboženská výchova. V týchto predmetoch používame súhrnné hodnotenia aktívne absolvoval/absolvoval/neabsolvoval.

Forma hodnotenia	Priebežné hodnotenie	Súhrnné hodnotenie	Prospel/neprospel	Celkové hodnotenie na vysvedčení
Klasifikácia	Klasifikačnými stupňami: 1 – výborný 2 – chváľitebný 3 – dobrý 4 – dostatočný 5 - nedostatočný	Klasifikačnými stupňami: 1 – výborný 2 – chváľitebný 3 – dobrý 4 – dostatočný 5 - nedostatočný	PROSPEL/-a ak je klasifikácia klasifikačnými stupňami 1 – výborný 2 – chváľitebný 3 – dobrý 4 – dostatočný	Prospel/-a s vyznamenaním Prospel/-a veľmi dobre Prospel/-a

			NEPROSPEL/-a ak je klasifikácia klasifikačným stupňom 5 - nedostatočný	Neprospel/-a
Iná forma v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania	Ani jeden žiak nie je počas polroka hodnotený ani jednou z foriem hodnotenia (klasifikácia, slovné hodnotenie, kombinácia klasifikácie a slovného hodnotenia).	AKTÍVNE ABSOLVOVAL/-a aktívne zúčastňovanie sa na hodinách vyučovacieho predmetu, zapájanie sa a plnenie úloh.	Žiak/žiačka z vyučovacieho predmetu PROSPEL/-a	Prospel/-a s vyznamenaním Prospel/-a veľmi dobre Prospel/-a
	Žiak bol oslobodený od vzdelávania v danom predmete (rozhodnutím riaditeľa školy), alebo bol prítomný a zo závažných dôvodov nepracoval	ABSOLVOVAL/-a	Žiak/žiačka z vyučovacieho predmetu PROSPEL/-a	Prospel/-a s vyznamenaním Prospel/-a veľmi dobre Prospel/-a
	Žiak sa na vyučovaní predmetu neospravedlnene nezúčastňoval, alebo sa zúčastňoval ale zo subjektívnych dôvodov nepracoval	NEABSOLVOVAL/-a	Žiak/žiačka z vyučovacieho predmetu NEPROSPEL/-a	Neprospel/-a

Kritériá hodnotenia v jednotlivých predmetoch

Slovenský jazyk a literatúra:

- diktáty a školské slohové písomné práce,
- vstupné a výstupné testy,
- testy po prebratí tematického celku,
- ústne odpovede,
- domáca príprava,
- aktivita na vyučovaní,
- samostatné práce, skupinové práce,
- zapojenie do súťaží,
- projektové aktivity,
- príspevky do školského časopisu.

Hodnotenie diktátov:

Stupeň	Počet chýb
výborný	0 - 1
chválitebný	2 - 3

dobrý	4 - 7
Dostatočný	8 - 10
nedostatočný	11 a viac

Cudzí jazyk:

- vstupné a výstupné testy z prvého cudzieho jazyka,
- testy po prebratí tematického celku/lekcie,
- bleskovky/krátke písomky na preverenie jedného javu,
- ústne odpovede,
- rozhovor, opis obrázku, príbeh podľa obrázku, jednoduchá reprodukcia textu, komunikačné zručnosti,
- aktivita na vyučovaní,
- samostatné práce, skupinové práce,
- projektové aktivity,
- domáca príprava,
- zapojenie do súťaží a olympiád.

Občianska náuka:

- ústne odpovede,
- domáca príprava,
- projektové aktivity,
- aktivita a práca na vyučovaní.

Dejepis:

- ústne odpovede,
- testy po prebratí tematického celku,
- aktivita na vyučovaní,
- referáty a projektové aktivity,
- zaujímavosti, krížovky, ...

Matematika:

- vstupné previerky v 5. ročníku na začiatku školského roka, v ročníkoch 6. – 9. až po opakovaní učiva hodnotené percentuálnou úspešnosťou,
- výstupné previerky,
- kontrolné práce po prebratí tematického celku,
- bleskovky/krátke písomky zamerané na jeden preberaný jav,
- ústne odpovede,
- domáca príprava,
- aktivita na vyučovacích hodinách,
- samostatné práce, skupinové práce,
- projektové aktivity,
- účasť na matematických súťažiach.

Informatika:

- realizácia aplikačných cvičení,
- praktické cvičenia,
- projektové aktivity,
- ústne odpovede,
- účasť na súťažiach.

Fyzika:

- ústne odpovede,
- manuálne zručnosti pri pokusoch,
- písomné práce po tematických celkoch,
- čiastkové písomné práce,
- aktivita na vyučovacích hodinách,
- projektové aktivity,
- účasť na súťažiach, prehliadkach a prezentáciách.

Geografia:

- ústne odpovede,
- orientácia na nástennej (školskej) mape,
- písomné odpovede,
- slepá mapa (aktuálny tematický celok),
- prezentačné aktivity v rámci projektov,
- zaujímavosti, aktivita na vyučovacej hodine,
- účasť na súťažiach.

Chémia:

- ústne odpovede,
- praktické zručnosti pri žiackych pokusoch,
- kontrolné práce po tematických celkoch,
- projektové aktivity,
- zaujímavosti, aktivita na vyučovacej hodine,
- účasť na súťažiach.

Biológia:

- ústne odpovede,
- písomné práce po tematických celkoch,
- projektové aktivity,
- praktické cvičenia,
- zaujímavosti, aktivita na vyučovacej hodine,
- účasť na súťažiach.

Výtvarná výchova:

- aktivita v prístupe k výtvarnej činnosti,
- záujem a vzťah o výtvarný, grafický prejav,

- kvalita výtvarných zručností,
- dodržanie konkrétne stanovených kritérií ,
- účasť na výtvarných súťažiach.

Etická výchova/Náboženská výchova:

- priebeh vytvárania postojov,
- priebeh získavania zručností a spôsobilostí,
- priebeh získavania vedomostí,
- projektové aktivity,
- dobrovoľnícka a charitatívna činnosť,
- účasť na súťažiach a olympiádach,
- zapojenie sa do celoslovenských a medzinárodných projektov.

Hudobná výchova:

- ústne skúšanie,
- 1 písomná skúška v klasifikačnom období,
- projektové aktivity,
- účasť na súťažiach.

Regionálna výchova

- získavanie praktických a remeselných zručností tvorivými dielňami,
- priebeh vytvárania postojov k regionálnym tradíciám a mestu Košice,
- projektové aktivity,
- aktívna účasť na exkurziách,
- ústne odpovede,
- aktivita na vyučovaní.

Telesná a športová výchova:

- aktivitu v prístupe k športovej činnosti,
- kvalita prevedenia pohybových zručností,
- záujem o pohybovú činnosť a vzťah k nej,
- priebeh vytvárania postojov, získavania zručností,
- účasť na súťažiach.

Technika:

- praktické činnosti,
- projektové aktivity,
- priebeh získavania zručností a spôsobilostí,
- 1 písomná skúška v klasifikačnom období,
- účasť na súťažiach a olympiádach.

PRÍLOHA 1

VZDELÁVACIE OBLASTI A PRIEREZOVÉ TÉMY

Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Vzdelávacia oblasť	Vyučovacie predmety/ciele a zameranie
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra Prvý cudzí jazyk (anglický jazyk) – úroveň A2 Druhý cudzí jazyk (nemecký jazyk, ruský jazyk) – úroveň A1 Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie. Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote, podporuje otvorenejší prístup k ľuďom, umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerance a vytvára podmienky na spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Špecifickou zložkou je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením. Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania, a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.
Matematika a práca s informáciami	Matematika Informatika Táto oblasť je založená predovšetkým na aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získavať matematickú gramotnosť. Rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.
Človek a príroda	Fyzika Chémia Biológia Oblasť sa zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti

	<p>prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídaní. Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi fyzika, chémia, biológia, geografia, ale aj matematika. Prírodovedné poznatky sú interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.</p>
Človek a spoločnosť	<p>Dejepis Geografia Občianska náuka</p> <p>Cieľom tejto oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne i o ostatných regiónoch Slovenska. Žiaci sú vedení k pochopeniu vlastného miesta a úlohy v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym a krajine, v ktorej žijú. Vzdelávacia oblasť učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok a prispieva ku kritickému mysleniu žiakov. Súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu. Kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy.</p>
Človek a hodnoty	<p>Etická výchova</p> <p>Zameriava sa na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Zvlášť dôležité je rozvíjať sebaúctu a úctu k iným, interpersonálne sociálne zručnosti a zvyšovať odolnosť žiakov voči negatívnym sociálnopatologickým či amorálnym vplyvom.</p>
	<p>Náboženská výchova</p> <p>Základným cieľom je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.</p>
Človek a svet práce	Technika

	<p>Predmet je zameraný na zložitejšie pracovné činnosti a technológie, na samostatnú a tímovú prácu žiakov. Žiaci sú vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach. Spoznávajú trh práce aj z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. Predmet poskytuje žiakom priestor a príležitosť na primeraný rozvoj ich tvorivého technického myslenia. Obsah je zameraný na budovanie vzťahu žiakov k technike, k jej bezpečnému používaniu a k bezpečnej práci s technikou. Žiaci spoznávajú reálne podmienky trhu práce, moderné stroje a zariadenia, funkciu základných bytových inštalácií. Sú vedení ku konštruovaniu a zhotovovaniu primeraných výrobkov a k poznaniu základných technických materiálov a technológií. Vzdelávacia oblasť vhodne dopĺňa sústavu vzdelávacích oblastí o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v reálnom živote a v spoločnosti.</p>
<p>Umenie a kultúra</p>	<p>Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, 10 hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám.</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s vyjadrovacími prostriedkami vizuálnych umení. V tvorivom procese dochádza ku kvalitatívnej zmene, detskú spontánnosť postupne nahrádza dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť spojená s pribúdaním vedomej operatívnej a názorovej samostatnosti.</p>
	<p>Hudobná výchova</p> <p>Prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.</p>
<p>Zdravie a pohyb</p>	<p>Telesná a športová výchova</p> <p>Najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využiteľnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus. Dôležité je rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.</p>

Rýchlo sa mení realita súčasnej globalizovanej spoločnosti, s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa

odráža aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. Prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov.

Prierezová téma / cieľ	Realizácia
<p>Osobnostný a sociálny rozvoj Rozvíjať osobnosť v oblasti postojov a hodnôt a v rámci toho:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ porozumieť sebe a iným; ▫ optimálne usmerňovať vlastné správanie a prejavovanie emócií; ▫ nadobudnúť základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňovať ich pri prezentácii seba a svojej práce; ▫ získať a uplatňovať základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií; ▫ rešpektovať rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov. 	<ul style="list-style-type: none"> - integrálna súčasť predmetov všetkých vzdelávacích oblastí.
<p>Výchova k manželstvu a rodičovstvu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Osvojiť si základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin žiakovej osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti; ▫ získať základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva; ▫ osvojiť si zásady bezpečného správania a porozumieť rizikám v oblasti sexuality; ▫ uprednostňovať základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote. 	<ul style="list-style-type: none"> - Integrálna súčasť predmetov vzdelávacej oblasti Človek a príroda a Človek a hodnoty.
<p>Environmentálna výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Rešpektovať základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie; ▫ rozpoznať a vyhodnotiť zmeny v prírode a vo svojom okolí; ▫ poznať možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľať sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...); ▫ získať informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotiť ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach; ▫ rozlišovať technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu; ▫ šetrne sa správať k prírodným zdrojom; ▫ aktívne sa podieľať na eliminácii znečistenia životného prostredia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Integrálna súčasť predmetov vzdelávacej oblasti Človek a príroda; - samostatné školské a regionálne projekty a programy.
<p>Mediálna výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Uvedomiť si význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti; ▫ nadobudnúť základné technické zručnosti potrebné pre 	<ul style="list-style-type: none"> - Integrálna súčasť predmetov vzdelávacej oblasti Jazyk

<p>používanie médií a médiá využívať zmysluplne;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ pochopiť a rozlíšiť pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov; ▫ získať kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznať mediálne spracovanú realitu; ▫ osvojiť si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov. 	<p>a komunikácia.</p>
<p>Multikultúrna výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Rešpektovať prirodzenú rozmanitosť spoločnosti; ▫ Spoznať rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry; ▫ akceptovať kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu; ▫ uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných ľudí; ▫ mať možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjať tak svoju kultúrnu identitu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Integrálna súčasť predmetov vzdelávacích oblastí Človek a spoločnosť, Človek a hodnoty; - samostatný predmet Regionálna výchova v 5. a 6. ročníku, - samostatné školské a regionálne projekty.
<p>Ochrana života a zdravia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie; ▫ osvojiť si praktické zručnosti v sebaochrane; ▫ pochopiť dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života; ▫ vedieť poskytnúť predlekársku prvú pomoc; ▫ mať možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách; ▫ orientovať sa pri pohybe a pobyte v prírode. 	<ul style="list-style-type: none"> - Súčasť športových kurzov organizovaných školou; - cvičenia v prírode; - školské výlety a školy v prírode.

PRÍLOHA 2

ŠKOLSKÝ PODPORNÝ TÍM

Cieľ, poslanie a zameranie školy vychádza z princípov výchovy a vzdelávania v § 3 zákona č. 245/2008. V rámci týchto princípov sa naša škola hlási aj k princípom inkluzívneho vzdelávania (§3 písm. d), ktoré je uskutočňované na základe rovnosti príležitostí, rešpektovania výchovno-vzdelávacích potrieb, individuálnych osobitostí a aktívneho zapojenia všetkých žiakov do výchovy a vzdelávania. A nielen žiakov, ale aj každého človeka v školskom prostredí – t. j. zákonných zástupcov i zamestnancov v spolupráci so zriaďovateľom, radou školy, centrom poradenstva a prevencie a príp. ďalšími externými organizáciami.

System podpory a práce postavený na rozvoji v školskom prostredí vychádza z podporných úrovní 1. – 5. stupňa definovaných v § 131 zákona č. 245/2008 a bližšie popísaných ministerstvom školstva najmä v podpornej úrovni [1. stupňa](#) a [2. stupňa](#). Úlohy zamestnancov sa vzájomne dopĺňajú, prelínajú a smerujú ku komplexnému rozvoju človeka. Pedagogickí zamestnanci, ktorí pôsobia v podpornej úrovni 1. stupňa najbližšie k žiakom ako kľúčová vzťahová osoba, úzko spolupracujú so školským podporným tímom.

Na ceste k inklúzii sa zameriavame na:

- podporu každého žiaka, ale aj učiteľa a rodiča v tom, čo potrebuje k svojmu rastu,
- poskytovanie komplexnej podpory cez školský podporný tím, najmä ako prevencia a včasné vyhľadávanie a riešenie problémov,
- budovanie vzťahového trojuholníka dieťa, rodič a učiteľ,
- formatívne hodnotenie a reflexiu.

Škola je otvorená pre vzdelávanie všetkých žiakov, v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej individuálnym potrebám žiaka či triedy. Využívaný inkluzívny prístup je nastavený tak, aby každé dieťa bolo vnímané ako jedinečné a necítilo sa odmietané.

Školský podporný tím

Na škole pracuje školský podporný tím (ďalej len „ŠPT“), zložený zo školského špeciálneho pedagóga, školského psychológa, pedagogických asistentov a školského (*výchovného a karietového*) poradcu. Činnosť tímu sa riadi § 131 školského zákona a § 21 n) a § 84a zákona 138/2019 o pedagogických a odborných zamestnancoch, procesnými, výkonovými a obsahovými [štandardami](#) i popísanými úrovňami podpory, predovšetkým však podporné úrovne [1. a 2. stupňa](#). Členovia tímu spĺňajú kvalifikačné predpoklady a poskytujú žiakom, rodičom a učiteľom rozličné podporné služby. Riadia sa platnou legislatívou, pracovnou náplňou, školským vzdelávacím programom a metodickým usmerňovaním centra poradenstva a prevencie. Držia sa zásady že rodič, ako partner školy, je nielen informovaný, ale aj priamo zapojený do podpory dieťaťa.

Hlavnými oblasťami podpory sú v súlade s § 131 školského zákona prevencia, výchovné a kariérové poradenstvo, rozvoj inkluzívneho vzdelávania, orientačná diagnostika, intervencia a krízová intervencia, reedukácia a metodická podpora a poradenstvo pedagogickým zamestnancom, rodičom alebo žiakom. To môže zahŕňať preventívne programy a aktivity v triedach zamerané na zlepšenie klímy, mediáciu po konflikte alebo ťaživej situácii, podpora učiteľa počas vyučovania, depistáže pri zápisoch alebo v prvých ročníkoch, sociometrie, besedy, diskusie a vzdelávanie pre rodičov a zamestnancov, účasť na rodičovských združeniach a pod.

Škola na podporu výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov podľa § 2 h) školského zákona poskytuje podporu všetkým žiakom a to tak, že zabezpečuje podmienky, organizáciu a realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu spôsobom, ktorý primerane zodpovedá potrebám telesného, psychického a sociálneho vývinu žiakov v úzkej spolupráci so ŠPT:

- a) poskytuje všetkým žiakom podporu na podpornej úrovni 1. stupňa, ako sú preventívne programy, ranné kruhy, pravidelné konzultácie rodičov s učiteľmi, kariérové poradenstvo,
- b) zostavuje školský poriadok zameraný na vhodne formulované pravidlá školského života v súčinnosti so žiakmi,
- c) pravidelne sleduje a realizuje skríning dochádzky, prospechu a správania žiakov cez prístup do internetovej žiackej knižky a triednej knihy,
- d) prináša systémové návrhy pre zlepšenie, špecifické sledovanie rizikových faktorov ako je adaptácia žiakov prvého ročníka ZŠ, prechod na druhý stupeň ZŠ, prestup alebo odchod žiaka, obdobie dospievania,
- e) umožňuje prístup k jeho službám v priebehu celej školskej dochádzky ak to žiak alebo rodič potrebuje, poskytuje individuálnu podporu v kríze, životných ťažkostiach alebo podporu pri na rozvoji žiakovho potenciálu,
- f) umožňuje prácu v škole a triedach aj zamestnancom centier poradenstva a prevencie

PRÍLOHA 3

VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI V SÚLADE S PRINCÍPMI INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA

Zohľadňovanie individuálnych potrieb žiaka sa realizuje s cieľom zabezpečiť rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj jeho schopností a osobností a s cieľom dosiahnuť primeraný stupeň vzdelania a jeho primerané začlenenie do spoločnosti. Na podporu výchovy a vzdelávania žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami škola zabezpečuje:

- včasnú pedagogickú diagnostiku a v nadväznosti na jej závery v spolupráci s príslušným zariadením poradenstva a prevencie odbornú diagnostiku, vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ak je potrebné), individuálnu a skupinovú prácu, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, úpravu vzdelávacích cieľov a obsahu, uplatňovanie rozličných foriem hodnotenia, aplikáciu špecifických a alternatívnych foriem komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie, spoluprácu s rodičmi a ďalšie, v závislosti od individuálnej potreby konkrétneho žiaka;
- materiálne vybavenie, ktoré zahŕňa špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, digitálne technológie, špeciálne miestnosti a učebne;
- odborný prístup pedagogických a odborných zamestnancov, školského podporného tímu a zariadení poradenstva a prevencie, podporu pedagogického asistenta;
- akceptujúce školské prostredie a programy v triedach, ktoré sú zamerané na formovanie pozitívnych postojov k ľuďom s odlišnosťou a znevýhodnením;
- finančné zdroje na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok.

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Cieľom je vytvárať podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a v spolupráci so školským podporným tímom.

Škola zabezpečuje:

- odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením a tiež systematickú spoluprácu školy so zariadením poradenstva a prevencie;
- vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý upravuje jednotlivé časti školského vzdelávacieho programu podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka, najmä obsah, metódy, formy alebo spôsoby hodnotenia a spoluprácu so zákonným zástupcom a pedagogickými a/alebo odbornými zamestnancami;
- uplatňovanie iných jazykov a prostriedkov komunikácie;

- využívanie rôznych odporúčaných foriem špecifickej pedagogickej a odbornej podpory a intervencie,;
- vyučovanie za pomoci ďalšieho pedagogického alebo odborného zamestnanca, individuálne alebo v skupinách na vyučovaní, prednostne v triede spolu s ostatnými žiakmi alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a postup vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom;
- možnosť učiteľom flexibilne prispôbiť rozsah a štruktúru vyučovacej hodiny zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú žiakovi so zdravotným znevýhodnením, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Individuálny vzdelávací program žiaka so zdravotným znevýhodnením vypracováva v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka.

Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Cieľom je vytvorenie podnetného a podporného prostredia pre efektívne vzdelávanie, aby bol zabezpečený ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov zo SZP škola v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a v spolupráci so školským podporným tímom zabezpečí najmä:

- prispôsobenie metód a foriem vzdelávania podľa individuálneho prístupu tak, aby boli žiaci podporení a motivovaní sa efektívne vzdelávať;
- včasné riešenie ťažkostí vo vzdelávaní, využívanie podpory pedagogického asistenta a iné dostupné možnosti podpory pedagogických a odborných zamestnancov;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov s ohľadom na ich pokračujúce vzdelávanie, pôsobenie na trhu práce a praktický život;
- prípravu aktivít, v ktorých môžu žiaci prejavíť a uplatniť svoje záujmy, silné stránky a schopnosti;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia;

- v prípade odlišného materinského jazyka žiaka škola v obsahu a metódach vyučovania individuálne zohľadní mieru jeho znalosti vyučovacieho jazyka.

Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania škola zabezpečí žiakom najmä:

- špecifikovať v školskom vzdelávacom programe, resp. v individuálnom vzdelávacom programe ciele vzdelávania s ohľadom na druh a stupeň rozvíjaného nadania, na potrebu všestranného osobnostného rozvoja nadaných žiakov a na prípadné špecifické vývinové charakteristiky, súvisiace s nadaním (napr. asynchrónia, dysfunkčný perfekcionizmus, senzitivita);
- zabezpečiť vzdelávanie nadaných žiakov materiálne, metodicky i personálne;
- v prípade potreby spolupracovať so psychológom, prípadne s iným odborným zamestnancom;
- v prípade umelecky nadaných žiakov spolupracovať s odborným pedagógom konkrétnej umeleckej disciplíny a športovo nadaných žiakov so športovým trénerom;
- akceptovať nadaných žiakov a rešpektovať špecifiká ich osobností a správania;
- dbať na komplexný rozvoj osobnosti nadaných žiakov;
- zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a uplatňovať diferencovaný prístup vo vyučovaní, vrátane postupov zameraných na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie;
- viesť žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností i výsledkov svojej práce, sebareflexii a seba prijatiu;
- viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.

Škola poskytuje špecifickú podporu aj žiakom, ktorí majú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, ktoré napĺňajú formou školskej integrácie. Tá sa realizuje:

- v podmienkach všeobecnej podpory s využitím všeobecných podporných mechanizmov školského vzdelávacieho programu, keď učitelia vytvárajú v triedach takú atmosféru spolupráce, slobody a zodpovednosti, podpory a diferencovaného prístupu v hodnotení a metódach, že žiak dokáže účinne napredovať bez ďalších úprav,
- v rámci vytvárania individuálneho vzdelávacieho programu podľa § 7a) školského zákona, pričom sa realizuje úpravou podmienok, obsahov, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, aby dosiahol primeraný stupeň vzdelania a začlenenie do spoločnosti,
- spoluprácou s ďalšími subjektami a sieťovaním sa s centrami poradenstva a prevencie, políciou, sociálnou kuratelou, lekármi pre deti a dorast i ďalšími organizáciami pre komplexnejšiu podporu všetkých detí.

Individuálny vzdelávací program dopĺňa a upravuje tento školský vzdelávací program a zahŕňa:

- vyšetrenie v centre poradenstva a prevencie (zväčša na odporúčanie ŠPT a triedneho učiteľa) a stanovenie ŠVVP a následných odporúčaní úprav,
- vypracovanie formálneho dokumentu v súčinnosti s triednym učiteľom a súhlasom rodiča,
- úzku spoluprácu a spoločné konziliárne stretnutia podľa potreby rodiča, žiaka, učiteľa, prípadne pedagogického asistenta, ak pôsobí v triede a člena ŠPT v prepojení na odporúčania centra poradenstva a prevencie,
- dodatočnú psychologickú, sociálno-pedagogickú i špeciálno-pedagogickú starostlivosť v priestoroch školy v pravidelných intervaloch alebo podľa dohody individuálne alebo skupinovo,
- Zabezpečenie alebo odporúčanie špeciálnych pomôcok, učebných textov a i. počas vyučovania.
- úpravy rozvrhu, čiastočné a dočasné oslobodenie od dochádzania do školy, úprava a zmena systému hodnotenia alebo nehodnotenie v predmetoch.

PRÍLOHA 4

VÝCHOVA A VZDELÁVANIE CUDZINCOV

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v základných školách s vyučovacím jazykom slovenským sa zabezpečuje na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz štátneho jazyka. Pri ich hodnotení sa uplatňuje [Usmernenie k hodnoteniu žiakov z Ukrajiny zaradených v základnej škole a strednej škole](#). Adaptácia sa uskutočňuje v súlade s vnútornou smernicou 01/2022 o inklúzii detí cudzincov do výchovno-vzdelávacieho procesu.

PRÍLOHA 5

ZAPRACOVANIE A APLIKÁCIA TÉM FINANČNEJ GRAMOTNOSTI

Finančné vzdelávanie na druhom stupni základnej školy plynulo nadväzuje na finančné vzdelávanie na prvom stupni základnej školy. Na druhom stupni majú žiaci viac skúseností so situáciami, v ktorých bolo potrebné uplatniť finančnú gramotnosť. Je možné využívať túto skúsenosť a nadväzovať na ňu. Ťažisko finančného vzdelávania je v trojici učebných predmetov – občianskej náuke, matematike a etickej výchove.

Implementácia NŠFG verzia 1.2 do školského vzdelávacieho programu je realizovaná začlenením do jednotlivých predmetov, rešpektujúc pritom medzipredmetové vzťahy.

Predmety a témy, do ktorých je začlenená finančná gramotnosť:

Slovenský jazyk a literatúra

- Diskusia – argument, diskusný príspevok
- E-mail
- Plagát, inzerát, reklama
- Polemika
- Úradný list – objednávka, reklamácia, sťažnosť, žiadosť
- Vlastný názor
- Poštový peňažný poukaz

Matematika

- Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000
- Počtové výkony s prirodzenými číslami
- Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
- Počtové výkony s desatinnými číslami
- Percentá (vrátane jednoduchého úročenia)
- Pomer, priama a nepriama úmernosť
- Počtové výkony s celými číslami
- Pravdepodobnosť, štatistika
- Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc
- Grafické znázorňovanie závislostí
- Štatistika
- Práca s kalkulačkou, odhad výsledku

Informatika

- Reprezentácie a nástroje – práca s textom, práca s prezentáciami, práca s tabuľkami, informácie
- Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe, práca s nástrojmi na komunikáciu
- Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká

Biológia

- Človek a jeho telo
- Životné prostredie organizmov a človeka
- Ekologické podmienky života

Fyzika

- Energia
- Zlúčeniny uhlíka

Chémia

- Látky a ich vlastnosti

Dejepis

- Človek a komunikácia
- Obrazy pravekého sveta
- Obrazy starovekého sveta

Geografia

- Austrália
- Amerika
- Afrika
- Ázia
- Európa
- Slovensko

V každom regióne sa zamerať na bohatstvo a chudobu, rozdiely medzi regiónmi, environmentálne problémy.

Občianska náuka

- Moja rodina
- Moja trieda, moja škola
- Štát a právo
- Voľba povolania
- Ekonomický život v spoločnosti
- Finančná gramotnosť

Etická výchova

- Tvorivosť v medziľudských vzťahoch
- Etické aspekty ochrany prírody
- Asertívne správanie
- Prosociálne správanie
- Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory
- Ekonomické hodnoty a etika
- Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre
- Pozitívne vzory v každodennom živote
- Zdravý životný štýl
- Masmediálne vplyvy
- Dobré meno a pravda ako etické hodnoty
- Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine
- Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom
- Živor, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota

Rozpracovanie tém finančnej gramotnosti na kompetenčnom základe je zhrnuté v nasledujúcej tabuľke:

Téma	Celková kompetencia	Čiastková kompetencia	Očakávaná, že žiak je schopný	Implementácia do jednotlivých predmetov, tematických celkov a tém
1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách	1. Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov - zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov - vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient) 	<p>INF 5.-9.r. – Bezpečnosť a riziká na internete</p> <p>INF 5.-9.r. – Počítačová kriminalita, legálnosť programov, autorské práva</p> <p>SJL – 5.r. – Interview</p> <p>SJL – 6.r. – Zhovárame sa a diskutujeme</p> <p>SJL – 7.r. – Asertívna a efektívna komunikácia</p> <p>SJL – 8.r. – Čo ovplyvňuje našu budúcnosť</p> <p>SJL – 9.r. - Úvaha</p> <p>SJL – E-mail</p> <p>SJL – Úradný list – objednávka, reklamácia, sťažnosť, žiadosť</p> <p>ETV – 5.r. - Pozorné počúvanie iných</p> <p>ETV – 7.r. – Dôstojnosť ľudského jedinca</p> <p>ETV – 8.r. – Ekonomické cnosti – sporivosť, podnikavosť</p> <p>OBN – 6.r. – Vzťahy a pravidlá našej rodiny</p> <p>OBN – 7.r. – Štruktúra spoločnosti</p> <p>OBN – 9.r. – Peniaze a funkcia peňazí</p> <p>GEG – 6.r. – Obyvateľstvo</p> <p>GEG – 8.r. – Obyvateľstvo a sídla Európy</p> <p>MAT – 8.r. – Percentá – úlohy z oblasti bankovníctva</p>
		2. Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov	<ul style="list-style-type: none"> - vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu - uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík - uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov) 	<p>OBN - 9.r. - Spotreba, spotrebiteľ, ochrana spotrebiteľa</p> <p>OBN – 6.r. – Sociálna funkcia rodiny</p> <p>OBN – 7.r. – Sociálne zmeny v spoločnosti</p> <p>OBN – 8.r. – Reklama a jej následky</p> <p>OBN – 9.r. – Projekt – Moja firma</p> <p>THD – Plánovanie a vedenie domácnosti</p> <p>ETV – Masmediálne vplyvy</p> <p>ETV – 5.r. – Počúvame iných</p> <p>ETV – 7.r. – Poznávanie svojich silných a slabých stránok</p> <p>SJL – 5.r. – Chceme byť informovaní</p> <p>SJL – 6.r. – Človeče, poznávaš sa v bájkach?</p> <p>SJL – 7.r. – Príhovor, plagát, inzerát, reklama</p> <p>SJL – 9.r. – Výkladový slohový postup – reklama</p> <p>SJL – 9.r. – Administratívny štýl – reklamácia</p> <p>GEG – 5.r. – Mestá a dediny</p> <p>GEG – 6.r. – Hospodárstvo. (Ázia)</p> <p>GEG – 8.r. – Cestovný ruch (Európa), poľnohospodárstvo a priemysel (Európa)</p>

				<p>VYV – 6.r. – Odev – móda VUM – 9.r. – Umenie a gýč OBN – 9.r. – Trestné. právo INF – 7.r. – Vyhľadanie a zhodnotenie informácií THD – 7.r. – Stroje a zariadenia používané v domácnosti THD – 8.r. – Moderné elektrické spotrebiče RUJ – 8.r. – Podľa odevu vítajú ANJ – 9.r. – Vzťahy medzi ľuďmi CHE – 9.r. – Zdravá výživa</p>
		3. Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť význam ochrany vkladov v SR - vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi 	<p>OBN – 6.r. – Ekonomická funkcia rodiny OBN – 7.r. – Veľké spoločenské skupiny OBN – 8.r. – Funkcie štátu OBN - 9.r. – Finančná gramotnosť - finančné inštitúcie OBN – 9.r. – Peniaze a banky INF – 5.-9.r. – Komunikácia prostredníctvom IKT – vyhľadávanie informácií GEG – 8.r. – Zjednocovanie Európy SJL – 5.r. – Správa SJL – 7.r. – Projekt – archaizmy a historizmy v našom regióne ETV – 5.r. – Džentlmenské dohody ETV – 7.r. – Asertívne práva MAT – 8.r. – Kontextové slovné úlohy</p>
		4. Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať korupčné správanie - identifikovať podvodné správanie - uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov 	<p>ETV – 5.-9.r. – Dobré meno a pravda ako etické hodnoty ETV – 5.r. – Moje najlepšie vlastnosti ETV – 6.r. – Reálne vzory ETV – 7.r. – Byť sám sebou ETV – 8.r. – Vlastníctvo a peniaze ako prostriedok ETV – 8.r. – Ekonomické hodnoty a etika SJL – 5.-9.r. – Vlastný názor SJL – 5.r. – O červenej sliepočke SJL – 7.r. – Detektívka, Ľuboš Zeman – Umenie žiť INF – 6.r. – Typy informácií OBN – 9.r. – Trestné právo OBN – 6.r. – Moja rodina OBN – 7.r. – Sociálne zmeny v spoločnosti OBN – 8.r. – Zákonodarná moc, zákonodarný proces OBN – 9.r. – Banky a sporiteľne, Euro na Slovensku MAT – 6.r. – Krížom – krážom desiatinnými číslami</p>
2. Plánovanie, príjem a práca	Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na	1. Identifikovať zdroje osobných príjmov	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá) - charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti 	<p>THD – 5.r. – Remeslo v praxi, Peniaze a práca THD – 7.r. – Technika, človek, príroda, technické dielo, myšlienka, konštrukcia, výrobok, využitie THD - 8.r. – Svet práce – trh práce, zamestnanie, možnosti vzdelávania, voľba profesijnej orientácie OBN – 6.r. – Ekonomická funkcia rodiny</p>

	riadenie toku peňazí			<p>OBN – 8.r. – Rodinné právo OBN – 9.r. – Banky a sporiteľne OBN- 9.r. – Základné formy podnikania GEG – bohatstvo a chudoba, rozdiely medzi regiónmi, environmentálne problémy (Slovensko, Austrália, Amerika, Afrika, Ázia) GEG – 7.r. – Obyvateľstvo a sídla (Európa) GEG – 8.r. – Obyvateľstvo a sídla (Európa) GEG – 9.r. – Hospodárstvo a znečistenie prírody (Slovensko) ETV – pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre ETV – pozitívne vzory v každodennom živote ETV – 5.r. – Najprv pomáhaj, potom počúvaj ETV – 7.r. – Etické aspekty rodiny MAT – 5.r. – Iné čísla ako prirodzené MAT – 6.r. – Počítanie s približnými číslami MAT – 8.r. – Slovné úlohy s percentami SJL – 5.r. – Pracovné piesne SJL – 7.r. – J. G. Tajovský: Do konca – rozbor poviedky INF – 6.r. – Práca so štruktúrami ANJ – 6.r. – Prázdniny, cestovanie ANJ – 7.r. – Pozitívne a negatívne vzory RUJ – 7.r. – Ahoj škola – profesie</p>
	2. Vypracovať finančný plán	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory) - zostaviť rozpočet domácnosti - zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby - charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny 		<p>SJL – diskusia – argument, diskusný príspevok SJL – 5.r. – Detvan a Jánošíkov poklad – rozbor povesti SJL – 7.r. – Základné a radové číslovky SJL – 9.r. – Zámená a číslovky OBN – 6.r. – Moja škola OBN – 6.r. – Hodnoty našej rodiny OBN – 7.r. – Občan a občianstvo OBN – 8.r. – Zákonodarný proces OBN – 9.r. – Rozpočet OBN – 9.r. – Základné formy podnikania OBN – 9.r. – Ako sa stať podnikateľom THD – Plánovanie a vedenie domácnosti - ? téma THD – 5.r. – Výrobok, vznik výrobku: myšlienka - proces výroby - výrobok, návrh výrobku THD – 6.r. – Vynález, objav, patent THD – Príprava jedál a výživa – potraviny (výber, nákup); vytvoriť kalkulačný list a vypočítať cenu jedla; pri zostavovaní jedálneho lístka zohľadniť finančné náklady naň) ETV – Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine ETV – 5.r. – Ako spolu hovoríme? ETV – 7.r. – Slobodné prijatie záväzkov ETV – 8.r. – Vlastníctvo a peniaze ako prostriedok a cieľ</p>

				<p>MAT – 5.r. – Odhad MAT – 8.r. – Aplikačné úlohy GEG – 5.r. – Projekt GEG – 9.r. – Hospodárstvo a znečistenie prírody (Slovensko) FYZ – 8.r. – Využitie slnečnej energie FYZ – 9.r. – Elektrická energia a jej premeny INF – 8.r. – Microsoft Excel – projektový výstup</p>
		3. Vysvetliť daňový a odvodový systém	- uviesť príklady ako štát využíva príjmy z daní	<p>OBN – 6.r. – Slovensko a EÚ OBN – 7.r. – Kto nám vládne OBN – 8.r. – Zákonodarná moc OBN – 9.r. – Dane a daňová sústava MAT – 5.r. – Slovné úlohy MAT – 7.r. – Riešenie slovných úloh v oblasti finančníctva, Percentá MAT – 8.r. – Slovné úlohy s percentami, Úrok, Finančná matematika - dane INF – Komunikácia prostredníctvom IKT – vyhľadávanie informácií INF – 8.r. – Microsoft Excel – tabuľka, graf, typy grafov SJL – Úradný list – objednávka, reklamácia, sťažnosť, žiadosť SJL – 5.r. – Tvoríme jednoduché príbehy SJL – 7.r. – M. Hlušiková – Srdce v ofsajde ETV – 5.r. – Ako sa dorozumievame? GEG – 5.r. – Pamiatky UNESCO GEG – 7.r. – Západná Európa DEJ – 7.r. – Mestské výsady, privilégia (dane)</p>
		4. Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania	<p>- vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi - navrhnúť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii</p>	<p>OBN – 6.r. – Moje mesto OBN – 7.r. – Ústava SR OBN – 8.r. – Odvetvia práva OBN - 9.r. – Základné formy podnikania OBN – 9.r. – Projekt – Moja firma THD – 6.r. – Proces vzniku výroku: myšlienka, konštruovanie, výroba, použitie, likvidácia a recyklácia THD – 9.r. – Svet práce - podnikanie SJL – 5.r. – Ohybné slovné druhy SJL – 7.r. – M. Kukučín: Z teplého hniezda – rozbor textu ETV – 5.r. – Ako predísť konfliktu ETV – 7.r. – Byť sám sebou GEG – 5.r. – Projekt GEG – 9.r. – Projekt o miestnej krajine (Slovensko)</p>
3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	1. Poznať a zosúladiť osobné, rodinné a spoločenské potreby	<p>- vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou) - vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb</p>	<p>SJL – 8.r. – Diskusia – argument, diskusný príspevok SJL – 5.r. – Jednoduché rozprávanie SJL – 6.r. – Dramatické umenie – Princezná so zlatou hviezdou na čele SJL – 7.r. – Asertívna a afektívna komunikácia SJL – 9.r. – Romantická literatúra - Bedári MAT – 5.r. – Násobenie a delenie</p>

				<p>priradených čísel v obore do 10 000</p> <p>MAT – 5.r. – Počtové výkony s prirodzenými číslami</p> <p>MAT – 6.r. – Počtové výkony s desatinnými číslami</p> <p>MAT – 8.r. – Počtové výkony s celými číslami</p> <p>MAT – 8.r., 9.r. – Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc</p> <p>MAT – 9.r. – Grafické znázorňovanie závislostí</p> <p>GEG – 5.-9r. – Bohatstvo a chudoba, rozdiely medzi regiónmi, environmentálne problémy (Slovensko, Austrália, Amerika, Afrika, Ázia)</p> <p>GEG – 5.r. – Pamiatky UNESCO</p> <p>GEG – 7.r. – Problémy Európy</p> <p>GEG – 9.r. – Obyvateľstvo (Slovensko)</p> <p>SJL – vlastný názor</p> <p>BIO – 5.r. – Voda jej okolie, Šetrenie pitou vodou</p> <p>BIO – 6.r. – Živočíchy prospešné pre človeka</p> <p>BIO – 7.r. – Vplyv návykových látok na zdravie človeka – protidrogová prevencia</p> <p>BIO – 7.r. – Zdravie a choroba – význam racionálnej výživy, prevencia chorôb a očkovania</p> <p>BIO – 9.r. – Životné prostredie – starostlivosť o ŽP a faktory ovplyvňujúce ŽP</p> <p>ETV – 5.r. – Spletité cestičky</p> <p>ANJ – 5.r. – Môj dom, byt</p> <p>ANJ – 8.r. – Mládež a svet, Kultúra komunikácie</p> <p>OBN – 6.r. – Ekonomická funkcia rodiny</p> <p>OBN – 7.r. – Dobrovoľnícka a charitatívna činnosť</p> <p>OBN – 8.r. – Rodinné právo</p> <p>OBN – 9.r. – Potreby a statky</p> <p>THD – Plánovanie a vedenie domácnosti – súlad osobných želaní s potrebami človeka, vzťah ľudská práca - peniaze</p> <p>THD – 7.r. – Domáce práce a údržba domácnosti</p> <p>THD – Rodinná príprava – význam vzťahov, hodnotová orientácia, zodpovednosť, tolerancia, význam rodinného zázemia, zodpovednosť za deti, člena rodiny, rodičov, starých rodičov</p> <p>THD – Rodinná príprava - nebezpečné zlozvyky a ich následky (napr. fajčenie, závislosť na hrách)</p> <p>CHE – 7.r. – Faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií</p> <p>CHE – 8.r. – Železo</p> <p>CHE – 9.r. – Látky nebezpečné pre človeka</p>
		2.	- zoradiť osobné finančné	ETV – Ekonomické hodnoty a etika

		Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov	<ul style="list-style-type: none"> - ciele podľa ich priority prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky - opísať základné typy bankových produktov 	<p>OBN – Ekonomický život v spoločnosti OBN – 6.r. – Zostavujeme rebríček hodnôt našej rodiny OBN – 7.r. – Občan a občianstvo OBN – 8.r. – Rodinné právo OBN – 9.r. – Druhy sporenia, Osobné financie INF, SJL – 5.-9.r. – Vytvorenie plagátu, inzerát, reklama, prezentácie SJL – 5.r. – A. Medňanský: Čertova brázda SJL – 7.r. – Slovnodruhový rozbor SJL – 8.r. – Úvaha ETV – 5.r. – Moje najlepšie vlastnosti ETV – 7.r. – Pochopenie rodičov a súrodencov ETV – 8.r. – Projekt – Zakladanie firmy ETV – 8.r. – Vzory – vo svete a doma GEG – 5.r. – Pamiatky UNESCO GEG – 5.r. – Objavovanie kozmonautiky a vesmíru GEG – 7.r. – Cestovný ruch (Európa) GEG – 8.r. – Cestovný ruch (Európa) GEG – 9.r. – Cestovný ruch (Slovensko) MAT – 6.r. – Násobok a deliteľ MAT – 8.r. – Zobrazovanie skupín údajov, tvorba grafov a diagramov THD – Plánovanie a vedenie domácnosti – súlad osobných želaní s potrebami človeka, finančné informácie, finančné inštitúcie (bankové a nebankové subjekty) THD – 7.r. – Počítač a technické kreslenie, Využitie internetu DEJ – 9.r. – Život v Slovenskom štáte</p>
		3. Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe	<ul style="list-style-type: none"> - opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov - rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa 	<p>MAT – 5.r. – Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000 MAT – 5.r. – Počtové výkony s prirodzenými číslami MAT – 6.r. – Počtové výkony s desatinnými číslami, slovné úlohy MAT – 8.r. – Kladné a záporné čísla, slovné úlohy ETV – 5.-9.r. – Masmediálne vplyvy ETV – 5.r. – Ako predísť konfliktu ETV – 7.r. – Pochopenie rodičov a súrodencov ETV – 8.r. – Ekonomické hodnoty a etika – založenie firmy SJL – Plagát, inzerát, reklama SJL – Úradný list – objednávka, reklamácia, sťažnosť, žiadosť GEG – 5.r. – Pamiatky UNESCO GEG – 6.r. – Hospodárstvo (Ázia) GEG – 7.r. – Poľnohospodárstvo a priemysel (Európa) GEG – 8.r. – Poľnohospodárstvo a priemysel (Európa) GEG – 9.r. – Cestovný ruch (Slovensko) SJL – 5.r. – Vzor pekný SJL – 7.r. – Holá a rozvitá veta SJL – 8.r. – Úvaha</p>

				<p>SJL – 9.r. – Prídavné mená SJL – 9.r. – Výkladový slohový postup – reklama OBN – 6.r. – Vzťahy v našej rodine OBN – 8.r. – Právne predpisy OBN – 9.r. – Spotreba a spotrebiteľ ANJ – 6.r. – Stravovacie návyky ANJ – 8.r. – Druhy a vzory odevných materiálov ANJ – 9.r. – Kultúra nakupovania a služieb VYV – 6.r. – Plagát DEJ – 7.r. – Zlatá baňa Uhorska (nová mena) INF – 7.r. – Internetové obchody RUJ – 8.r. – V obchode CHE – 9.r. – Kyslíkaté deriváty – alkoholy CHE – 9.r. – Lieky</p>
		<p>4. Opísať používanie rôznych metód platenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opísať moderné spôsoby platenia - rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné a kreditné) - opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene - porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na euro a naopak) 	<p>INF – 5.-9.r. – Informácie okolo nás – vytvorenie plagátu, prezentácie INF – 5.-9.r. – Komunikácia prostredníctvom IKT – vyhľadávanie informácií MAT – 5.r. – Násobenie spamäti, Násobenie na kalkulačke, delenie na kalkulačke MAT – 6.r. – Násobenie a delenie desatinných čísel MAT – 7.r. – Priama a nepriama úmernosť MAT – 8.r. – Rovnice OBN – Ekonomický život v spoločnosti GEG – 5.r. – Rozmanité krajiny Zeme GEG – 6.r. – Obyvateľstvo a sídla (Ázia) GEG – 7.r. – Zjednocovanie Európy GEG – 8.r. – Zjednocovanie Európy GEG – 9.r. – Cestovný ruch (Slovensko) SJL – Poštový peňažný poukaz SJL – 5.r. – Tvoríme jednoduché príbehy SJL – 7.r. – Slovesné a neslovesné vety ANJ – 5.r. – Základné druhy oblečenia ANJ – 6.r. – Príprava jedla ANJ – 9.r. – Druhy a spôsoby platenia DEJ – 5.r. – Kde sme bývali v minulosti a kde bývame dnes (výmenný obchod) ETV – 5.r. – Ja – správa ETV – 7.r. – Rozvoj vlastnej identity OBN – 6.r. – Ekonomická funkcia rodiny OBN – 7.r. – Princípy demokracie OBN – 8.r. – Právne normy OBN – 9.r. – Banky a sporiteľne INF – 7.r. – Internetové obchody RUJ – 8.r. – V obchode THD – Plánovanie a vedenie domácnosti – hotovostný a bezhotovostný platobný styk</p>
4. Úver a dlh	Udržanie výhodnosti, požičiavanie za	1. Identifikovať riziká, prínosy a náklady	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane 	<p>THD – Plánovanie a vedenie domácnosti – úvery, kreditná karta, úverová história a jej význam, finančné</p>

	priaznivých podmienok a zvládanie dlhu	jednotlivých typov úveru	<p>používania kreditnej karty</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie - analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver 	<p>informácie, finančné inštitúcie (bankové a nebankové subjekty, dcérske spoločnosti a pobočky zahraničných bánk)</p> <p>THD – 7.r. – Finančné inštitúcie THD – 8.r. – Technika – domácnosť – bezpečnosť, Poznať bytové inštalácie – kúrenie, rozvod studenej a teplej vody THD – 9.r. – Pôda MAT – 7.r. – percentá (vrátane jednoduchého úročenia) MAT – 7.r. – riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie MAT – 8.r. – Slovné úlohy s percentami, Úrok, Úver MAT – 9.r. – Slovné úlohy s percentami SJL – 9.r. – Polemika SJL – 5.r. – Slovesá SJL – 7.r. – Jednoduchá veta, súvetie ETV – 5.r. – Ako predísť konfliktu ETV – 7.r. – Manipulácia OBN – 6.r. – Stávame sa občanmi SR a EÚ OBN – 7.r. – Právny štát OBN – 8.r. – Právne predpisy OBN – 9.r. – Euro na Slovensku GEG – 6.r. – Hospodárstvo (Ázia) INF – 7.r. – Vyhľadanie a zhodnotenie informácií DEJ – 9.r. – Zápas o každodenný chlieb (hospodárska kríza)</p>
		2. Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov - vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom 	<p>OBN – 6.r. – Slovensko a EÚ OBN – 7.r. – Právny štát OBN – 8.r. – Právne normy OBN – 9.r. – Banky a sporiteľne SJL – 5.r. – Podstatné mená mužského rodu SJL – 7.r. – Číslovky ako slovný druh SJL – 9.r. – Príslovkové určenie ETV – 5.r. – Každý máme svoj spôsob ETV – 7.r. – Vedieť obhájiť svoje práva INF – 7.r. – Vyhľadanie a zhodnotenie informácií GEG – 7.r. – Problémy Európy GEG – 8.r. – Problémy Európy MAT – 9.r. – Slovné úlohy s percentami</p>
		3. Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov - zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie 	<p>THD – Plánovanie a vedenie domácnosti – úvery, kreditná karta, úverová história a jej význam OBN – 6.r. – Ekonomická funkcia rodiny OBN – 7.r. – Ústava SR OBN – 8.r. – Trestné právo OBN – 9.r. – Druhy bánk MAT – 8.r. – Slovné úlohy s percentami, Úrok, Úver SJL – 5.r. – Prídavné mená SJL – 7.r. – Neologizmy, historizmy, archaizmy SJL – 7.r. – Detektívka SJL – 8.r. – Akou rečou hovorí reklama</p>

				ETV – 5.r.- Ako spolu hovoríme? ETV – 7.r. – Slobodné prijatie záväzkov INF – 7.r. – Microsoft PowerPoint – projekt GEG – 9.r. – Hospodárstvo a znečistenie prírody (Slovensko)
5. Sporenie a investovanie	Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi	1. Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“ - opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele 	<p>THD – Plánovanie a vedenie domácnosti – úspory, sporenie, možnosti sporenia</p> <p>FYZ – iné zdroje energie</p> <p>INF – 5.r. – Internet – webové stránky</p> <p>ETV – 5.r. – Vlajka dobrých ľudí</p> <p>ETV – 7.r. – Zdravé sebedomie</p> <p>ETV – 8.r. – Ekonomika hodnoty – projekt Zakladanie firmy</p> <p>MAT – 5.r. – Slovné úlohy</p> <p>MAT – 6.r. – Desatinné čísla – slovné úlohy</p> <p>GEG – 5.r. – Mestá a dediny</p> <p>GEG – 7.r. – Cestovný ruch (Európa)</p> <p>GEG – 8.r. – Cestovný ruch (Európa)</p> <p>GEG – 9.r. – Obyvateľstvo (Slovensko)</p> <p>SJL – 5.r. – Slovesá</p> <p>SJL – 7.r. – Asertívna a efektívna komunikácia</p> <p>SJL – 8.r. – Debatujeme na úrovni</p> <p>SJL – 9.r. – J. G. Tajovský: Ženský zákon</p> <p>OBN – 6.r. – Sociálna funkcia rodiny</p> <p>OBN – 7.r. – Právny štát</p> <p>OBN – 8.r. – Rodinné právo</p> <p>OBN – 9.r. – Banky a sporiteľne</p> <p>OBN – 9.r. – Ako sa stať podnikateľom</p>
		2. Zhodnotiť investičné alternatívy	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom - uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti) - zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov 	<p>THD – Plánovanie a vedenie domácnosti – úspory, sporenie, možnosti sporenia</p> <p>MAT – 7.r. – Slovné úlohy na percentá z praktického života</p> <p>MAT – 8.r. - Pravdepodobnosť, štatistika</p> <p>MAT – 8.r. – Projekt – Zber údajov</p> <p>MAT – 9.r. – Štatistika</p> <p>SJL – Vlastný názor</p> <p>SJL – 5.r. – Číslovky ako slovný druh</p> <p>SJL – 7.r. – Veta a súvetie</p> <p>SJL – 9.r. – Administratívny štýl</p> <p>ETV – 5.r. – Dobré vzťahy medzi ľuďmi</p> <p>ETV – 7.r. – Byť sám sebou</p> <p>OBN – 6.r. – Ekonomická funkcia rodiny</p> <p>OBN – 7.r. – Dobrovoľnícka a charitatívna činnosť</p> <p>OBN – 8.r. – Rodinné právo</p> <p>OBN – 9.r. – Základná ekonomická orientácia</p> <p>GEG – 8.r. – Obyvateľstvo a sídla Európy</p> <p>GEG – 9.r. – Hospodárstvo a znečistenie prírody (Slovensko)</p> <p>DEJ – 8.r. – Priemyselná revolúcia a modernizácia</p>
6. Riadenie rizika a	Používanie primeraných	1. Vysvetliť pojem	<ul style="list-style-type: none"> - opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy 	THD – Plánovanie a vedenie domácnosti – spôsoby, ako znížiť riziko

poistenie	stratégií riadenia rizík	riziko a pojem poistenie	<ul style="list-style-type: none"> - rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť - vysvetliť podstatu a význam poistenia - uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné) 	<p>v domácnosti, poistenie, poistenie motorových vozidiel, poistenie stavby a domácnosti</p> <p>THD – 7.r. – Domáce práce a údržba domácnosti</p> <p>MAT – 8.r. – Pravdepodobnostné hry a pokusy</p> <p>OBN – 6.r. – Moja rodina, pravidlá mojej rodiny</p> <p>OBN – 7.r. – Sociálne zmeny v spoločnosti</p> <p>OBN – 8.r. – Funkcie štátu</p> <p>OBN – 9.r. – Sporiteľne a poisťovne</p> <p>BIO – starostlivosť o vlastné zdravie</p> <p>SJL – Plagát, inzerát, reklama</p> <p>SJL – Polemika</p> <p>SJL – 5.r. – Píšeme jednoduché príbehy</p> <p>SJL – 7.r. – Zdomácnené slová, slová domáceho pôvodu</p> <p>ETV – 5.r. – Čo môžem urobiť lepšie</p> <p>ETV – 7.r. – Slobodné prijatie záväzkov</p> <p>ETV – 8.r. – Ekonomické hodnoty a etika – reklama</p> <p>GEG – 5.r. – Život vo vysokých pohoriach</p> <p>GEG – 8.r. – Obyvateľstvo a sídla Európy</p> <p>GEG – 9.r. – Cestovný ruch (Slovensko)</p>
		2. Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť základný účel verejného poistenia - charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti 	<p>THD – 7.r. – Plánovanie a vedenie domácnosti – spôsoby, ako znížiť riziko v domácnosti, poistenie, poistenie motorových vozidiel, poistenie stavby a domácnosti</p> <p>OBN – ekonomický život v spoločnosti pozri ŠVP</p> <p>OBN – 6.r. – Ekonomická funkcia rodiny</p> <p>OBN – 7.r. – Princípy právneho štátu</p> <p>OBN – 8.r. – Funkcie štátu</p> <p>OBN – 9.r. – Druhy sporenia</p> <p>OBN – 9.r. – Osobné financie</p> <p>BIO – starostlivosť o vlastné zdravie</p> <p>ETV – vzťah k chorým, starým a postihnutým ľuďom</p> <p>INF – informácie okolo nás – vytvorenie plagátu, prezentácie</p> <p>SJL – 5.r. – Zemský poklad</p> <p>SJL – 7.r. – J. C. Hronský: Do školy</p> <p>SJL – 8.r. – Združené pomenovanie</p> <p>ETV – 5.r. – Čo môžeme urobiť lepšie</p> <p>ETV – 7.r. – Vyslovenie prosby, láskavosti</p> <p>GEG – 5.r. – Rozmanité typy krajín</p> <p>GEG – 7.r. – Cestovný ruch</p> <p>GEG – 7.r. – Zjednocovanie Európy</p> <p>GEG – 8.r. – Cestovný ruch</p> <p>GEG – 8.r. – Zjednocovanie Európy</p> <p>GEG – 9.r. – Obyvateľstvo (Slovensko)</p> <p>GEG – 9.r. – Cestovný ruch (Slovensko)</p> <p>RUJ – 7.r. – U lekára</p> <p>MAT – 8.r. – Štatistika</p>
		3.	- rozoznať hlavné typy	THD – 7.r. – Plánovanie a vedenie

		Charakterizovať komerčné poistenie	<p>poistenia motorových vozidiel</p> <p>- vysvetlí rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia)</p>	<p>domácnosti – spôsoby, ako znížiť riziko v domácnosti, poistenie, poistenie motorových vozidiel, poistenie stavby a domácnosti</p> <p>OBN – Ekonomický život v spoločnosti</p> <p>OBN – 6.r. – Ekonomická funkcia rodiny</p> <p>OBN – 7.r. – Princípy právneho štátu</p> <p>OBN – 8.r. – Verejné a súkromné právo</p> <p>OBN – 9.r. – Druhy sporenia</p> <p>OBN – 9.r. – Osobné financie</p> <p>INF – 5.-9.r. – Informácie okolo nás – Vytvorenie plagátu, prezentácie</p> <p>ETV – 5.r. – Džentlenské dohody</p> <p>ETV – 7.r. – Etické aspekty rodiny</p> <p>SJL – 5.r. – Opakovanie ohybných slovných druhov</p> <p>SJL – 7.r. – Slová cudzieho pôvodu</p> <p>GEG – 8.r. – Cestovný ruch</p> <p>GEG – 8.r. – Obyvateľstvo a sídla Európy</p> <p>MAT – 8.r. – Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie</p>
--	--	---------------------------------------	---	--

PRÍLOHA 6

ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ

Čitateľská gramotnosť je porozumenie, používanie, zhodnotenie textov, uvažovanie o nich a zaangažovanosť čitateľa do čítania s cieľom dosahovania osobných cieľov, rozvíjania vlastných vedomostí a schopností a podieľania sa na živote spoločnosti. Po preštudovaní školských výsledkov PISA 2018, sme v čitateľskej gramotnosti získali 426 bodov, čo bolo takmer na úrovni celoslovenského priemeru (421), ale stále výrazne pod priemerom krajín OECD (487). Čítanie s porozumením tvorí integrálnu súčasť všetkých vyučovacích predmetov, nielen predmetu slovenský jazyk a literatúra. Predpoklad pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov vytvárajú dobré čitateľské zručnosti, preto patria v rámci školského vzdelávania medzi naše priority.

Ciele rozvoja čitateľskej gramotnosti

Cieľom v primárnom vzdelávaní je dosiahnuť základnú (bázovú) gramotnosť. Ide o schopnosť žiaka čítať a porozumieť významu prečítaného textu. Informácie sa ukladajú do pamäti a podľa potreby sa viac alebo menej modifikovane reprodukovávajú. Výkon sa posudzuje podľa rýchlosti čítania, chybovosti, plynulosti a porozumeniu textu. Ďalšia práca s textom spočíva v spracovaní informácií z prečítaného. Tento proces sa chápe ako výber dôležitých údajov, myšlienok a poznatkov. Komplexnejšie ho vymedzuje model funkčnej gramotnosti. Rozvíjanie funkčnej gramotnosti je prioritou najmä u žiakov absolvujúcich nižšie stredné vzdelanie.

Spracovanie informácií sa realizuje týmito činnosťami:

- identifikovanie hierarchie informácií v texte,
- odlišovanie dôležitých informácií od menej podstatných,
- hľadanie vzťahov medzi hlavnou myšlienkou a podpornými informáciami,

- stláčanie textu,
- vyvodenie záverov z textu,
- extrahovanie priamo vyjadrených (explicitných) informácií a čítanie medzi riadkami (implicitné informácie),
- hodnotenie využitia, užitočnosti, novosti, spoľahlivosti a pravdivosti informácií a kritická reflexia.

Dôležitú úlohu zohrávajú procesy porozumenia:

1. **vyhľadávanie určitých informácií** – čitateľ lokalizuje tú informáciu alebo myšlienku v texte, ktorá je dôležitá na porozumenie významu textu; informácia je v texte priamo uvedená;
2. **vyvodzovanie záverov** – čitateľ vyvodzuje informácie a myšlienky alebo súvislosti medzi nimi, ktoré napriek tomu, že nie sú priamo formulované, z textu vyplývajú;
3. **interpretovanie a integrovanie myšlienok a informácií** – pri interpretácii nachádza čitateľ medzi myšlienkami textu súvislosti, pričom využíva svoje predchádzajúce poznatky, vedomosti a skúsenosti; pri interpretácii dochádza okrem integrácie myšlienok a informácií z textu navzájom aj k integrácii a syntéze predchádzajúcich poznatkov a vedomostí čitateľa;
4. **hodnotenie obsahu, jazyka a textových prvkov** – čitateľ kriticky hodnotí prečítaný text – jeho obsah a formu, čo zahŕňa aj reflektovanie štruktúry textu, jazykových prostriedkov, literárnych útvarov vrátane autorovho osobného pohľadu a štýlu; čitateľ pritom využíva svoje vedomosti o svete, znalosti jazyka a jazykových konvencií, opiera sa o svoje predošlé skúsenosti s čítaním textov. Obsah textu môže byť hodnotený z hľadiska jeho celkovej hodnoty, hodnovernosti, alebo jeho významu pre čitateľa. Pri hodnotení textu môže čitateľ vychádzať zo svojho chápania sveta a predošlých čitateľských skúseností. Zatiaľ čo prvé dva procesy porozumenia sú úzko späté s textom, druhé dva vo väčšej miere predpokladajú využívanie vedomostí a skúseností žiakov.

Práca s informáciami súvisí s niektorými kľúčovými kompetenciami žiakov:

- **sociálne komunikačné kompetencie** – rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na neadekvátne reagovať;
- **kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií** – dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete;
- **kompetencia k celoživotnému učeniu sa** – vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach;
- **kompetencia riešiť problémy** – hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch.

Úlohy zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov

Nižšie uvedené úlohy sú aktuálne v každom školskom roku a osobami zodpovednými za ich plnenie sú všetci pedagogickí zamestnanci školy.

1. Podporovať vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti rozvíjania čitateľskej gramotnosti detí a žiakov s obsahovým zameraním na tvorbu vlastnej stratégie rozvoja čitateľskej gramotnosti.

2. Formovať kladný vzťah žiakov ku knihe a literatúre, organizovať súťaže v čitateľských zručnostiach.
3. Vypracovať plán aktivít na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti a začleniť ho do ŠKVP; dbať o zvyšovanie jazykovej kultúry žiakov na všetkých vyučovacích hodinách, nielen na hodinách slovenského jazyka a literatúry.
4. Podporovať voľnočasové aktivity detí a žiakov zamerané na jazykovú kultúru (recitačné a literárne súťaže, školské časopisy).
5. Systematicky budovať triednu, školskú i učiteľskú knižnicu, dopĺňať v nich aktuálne tituly.
6. Využívať možnosti pobočky KMK v škole na pri vyučovaní slovenského jazyka a literatúry.

Čitateľská gramotnosť v predmete Slovenský jazyk a literatúra

Schopnosti žiaka	Zručnosti žiaka
I. Zameriť svoje čítanie podľa potreby	Vybrať text podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.
	Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.
II. Pochopiť význam textu	Pochopiť umelecký a vecný text s využitím explicitných informácií.
	Pochopiť text podľa implicitných informácií.
	Tvoríť a overiť navrhnuté hypotézy.
	Reprodukovať umelecky a vecný text na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.
III. Pochopiť formálnu stránku textu	Rozoznať všeobecne usporiadanie textu – odseky, nadpisy atď.
	Rozpoznať a pomenovať rozličné texty a určiť ich horizontálnu štruktúru.
IV. Odlíšiť vetu a text	Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré slúžia na plynulý prechod medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.
	Určiť časovú a logickú postupnosť v rozvíjaní témy.
V. Pochopiť zmysel	interpunkčných znamienok gramatických kategórii (rod, číslo, pád, osoba, číslo, čas)
VI. Pochopiť význam lexikálnych jednotiek	Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch.
	Overiť si význam slova.
	Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam, napr. slabikám a hláskam.
	Rozoznať sémantické vzťahy medzi slovami, skupinami slov, jednovýznamové – viacvýznamové slova

Plán aktivít zameraných na rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov

Aktivita	Obsahová náplň	Realizácia	Zodpovední
Návšteva pobočky KMK	Návšteva knižnice spojená s výpožičkou kníh	dvakrát ročne	učitelia SJL
Spisovatelia a ilustrátori	Tvoríme ilustrácie k literárnemu dielu	priebežne	učitelia SJL a VYV
Čitateľské dielne o knihách	Predstavenie kníh, ktoré žiaci prečítali	priebežne	učitelia SJL
Školská akadémia	Dramatizácia príbehu, prednes básne,...	podľa aktuálneho plánu práce školy	všetci PZ
Hviezdoslavov Kubín	Recitačná súťaž v prednese poézie a prózy	Podľa kalendára NIVaM (luventa)	učitelia SJL
Valentínska pošta	Odozdávanie odkazov plných lásky, pochvaly, poďakovania	február	triedni učitelia
Návšteva Krajskej knižnice v Košiciach	Programy o knihách v spolupráci s KK	podľa ponuky KK	učitelia SJL
Výstavky kníh v školskej knižnici, v triede	Oboznámenie sa s tvorbou súčasných spisovateľov.	v mesiaci knihy	učitelia SJL
Mladý spisovateľ	Súťaž v oblasti vlastnej literárnej tvorby	podľa termínov vyhlásovaných súťaží	učitelia SJL
Divadelné predstavenie	Návšteva divadelného predstavenia	podľa ponuky kultúrnych inštitúcií	triedni učitelia
Nakresli príbeh	Tvorba vlastných komiksov, maľovaných čítaní pre mladších žiakov a príspevkov do školského časopisu	máj/jún	učitelia SJL, VYV, INF
Beseda so spisovateľom	Spoznávanie tvorby súčasných autorov literatúry pre mládež	podľa ponuky KMK	triedni učitelia, učitelia SJL
Predstavím vám knihu	mimočítankové čítanie kníh v triedach	priebežne	učitelia SJL
Školského časopisu	Zostavenie časopisu z autorských príspevkov	polročne	všetci PZ

	žiacov		
Vzdelávanie učiteľov SJL	Získanie nových poznatkov v oblasti rozvoja čitateľskej gramotnosti - školenia, kurzy organizovaných MPC	podľa aktuálnej ponuky vzdelávacích inštitúcií v súlade s OPPR	učitelia SJL
Samovzdelávanie učiteľov	Samoštúdium v oblasti rozvoja čitateľskej gramotnosti a odovzdávanie vlastných skúsenosti, príklady dobrej praxe	priebežne, zasadnutia MO	všetci PZ
Databáza úloh zameraných na rozvoj čitateľskej gramotnosti	Zriadenie dopĺňanie databanky úloh slúžiacej na rozvoj čitateľskej gramotnosti vo všetkých predmetoch a ročníkoch	priebežne	vedúci MO
Sledovanie výkonov čitateľskej gramotnosti	Pripraviť pre každý ročník test zameraný na posúdenie úrovne čitateľskej gramotnosti	raz ročne	vedenie školy a určení pedagogickí zamestnanci